

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Kaderbrief 2023

Werkt voor provincies

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen	11
2. Milieu, Energie en Klimaat.....	13
3. Vitaal platteland	16
4. Mobiliteit.....	20
5. Regionale economie	21
6. Cultuur en erfgoed	23
7. Kwaliteit openbaar bestuur	24
8. Werkgeverszaken	26
9. Interprovinciale Digitale Agenda.....	27
10. Overig	29
Financieel totaalbeeld IPO Den Haag	31
BIJ12.....	35
Wijzigingen Begroting 2023.....	43
Bijlage 1 Indicatie bijdrage 2023 per provincie voor IPO Den Haag	43
Bijlage 2 Indicatie bijdrage 2023 per provincie voor IPO BIJ12.....	44

Inleiding

Doel en structuur van de kaderbrief

De kaderbrief vormt de basis voor de nieuw op te stellen begroting van het IPO en BIJ12 2023. In de kaderbrief zijn deze nieuwe ontwikkelingen benoemd die in aanvulling op de meerjarenraming 2023-2025 door de BAC's, kopgroepen en het bestuur van belang worden geacht voor zowel de beleidsopgaven als de uitvoerende werkzaamheden van BIJ12. Tevens geeft het inzicht in de uitgangspunten en een eerste financiële vertaling voor het komend begrotingsjaar. Alle activiteiten (opbrengsten voor de provincies) en daarmee corresponderende lasten worden bij de bespreking van de kaderbrief en bij de bespreking van de begroting integraal gewogen door het IPO-bestuur. De kaderbrief wordt via de colleges van GS doorgeleid aan de Staten, en ter informatie gedeeld met de Algemene Vergadering. De begroting wordt uiteindelijk ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering. De eerste indicatieve vertaling van de wensen zoals nu opgenomen in de kaderbrief biedt de provincies de benodigde informatie om de inzet van en namens de gezamenlijke provincies tijdig mee te nemen in de provinciale begrotingsvoorbereiding.

In 2020 is door het IPO-bestuur besloten om de opzet van de IPO P&C-documenten te herzien. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe IPO Begroting 2021 (onderdeel Den Haag) waarbij alle lasten integraal toegerekend zijn aan de beleidsopgaven. Voor de integrale afweging door het IPO-bestuur was bij iedere beleidsopgave inzicht gegeven in de inhoudelijke opbrengsten voor de provincies, de gevolgen bij heroverweging en de lasten. De kaderbrief kent een vergelijkbare opzet, met uitzondering van de integrale kostprijsberekening die pas plaatsvindt bij de begroting.

Plaats kaderbrief in de Planning & Control cyclus

In de P&C-cyclus plant, stuurt en verantwoordt het bestuur van de vereniging de uitvoering van de werkzaamheden die de samenwerkende provincies hebben belegd bij de vereniging van de gezamenlijke provincies (IPO), bestaande uit IPO-Den Haag en BIJ12. Bij IPO-Den Haag gaat het vooral om beleidskeuzes ten aanzien van de belangenbehartiging en bij BIJ12 over uitvoering en ondersteuning van de opdrachten van de gezamenlijke provincies. In beide gevallen betreft het werkzaamheden die bij IPO Den Haag en/of BIJ12 zijn of worden ondergebracht om op deze wijze de gedeelde provinciale opgave efficiënter en effectiever uit te voeren.

Dit is de tweede kaderbrief die in het kader van de doorontwikkeling van de P&C cyclus in het IPO-bestuur zal worden besproken. In dit verband is het niet nieuw meer op welke wijze deze kaderbrief betrokken wordt bij het provinciale besluitvormingsproces van de begroting. Tegelijk is ook vorig jaar geconstateerd dat dit proces niet overal op dezelfde wijze heeft plaatsgevonden

en ook niet altijd conform de bedoeling. De kaderbrief is een instrument dat gebruikt kan worden door elk GS in hun eigen begrotingsproces, om het gesprek met PS aan te gaan over de nut en noodzaak van en de bijdrage van de samenwerking met de andere 11 provincies aan verschillende beleidsdoelstellingen van de eigen provincie: "waarom werken wij samen met de andere provincies op t.a.v. deze doelstelling, wat kost het en wat levert het ons op?" Dat gesprek tussen GS en PS kan worden gevoerd via de in de individuele provincies geijkte manier: in de plenaire vergadering; via beleidscommissies of andere vormen.

De uitkomsten van de besprekingen tussen GS en PS zullen worden betrokken bij de nadere uitwerking van de op te stellen begrotingen van het IPO Den Haag en BIJ12. Het IPO-bestuur wordt gevraagd de kaderbrief te betrekken, door tussenkomst van de Colleges van GS, Provinciale Staten en AV-leden, bij de eigen provinciale begrotingsvoorbereiding. In de AV is gesproken over de behoefte het gesprek tussen PS en GS, over de bijdrage van de samenwerking aan eigen provinciale doelstellingen, te bevorderen. Dit om de betrokkenheid van elke PS in het algemeen en de kaderstellende en controlerende rol van PS op de samenwerking tussen de provincies in het bijzonder, te versterken.

Vervolgens wordt de kaderbrief en de bespreking daarover in de PS'n in de begroting van Bureau Den Haag en BIJ12 verwerkt. Alle activiteiten (opbrengsten voor de provincies) en daarmee corresponderende lasten worden uiteindelijk bij de integrale weging in juli door het IPO-bestuur integraal afgewogen en in september vastgesteld.

Waarom samenwerken en wat levert dat op?

In de begroting van het Bureau Den Haag gaat het in de kern om samenwerking om belangen te behartigen richting de rijksoverheid. Voor verschillende beleidssectoren wordt vastgelegd aan welk belang de samenwerkende provincies wil werken, welke resultaten ze wil bereiken en wat dat gaat kosten. Dit doen we samen vanuit de overweging dat we samen meer impact hebben, het voor het vanuit effectief is om als koepelorganisatie het centrale aanspreekpunt te zijn in de belangenbehartiging en we samen meer weten. In de begroting van BIJ12 gaat het in de kern om samenwerking tussen de 12 provincies op die terreinen waar efficiëntie is te behalen in gezamenlijke ondersteuning en uitvoering van de leden ten opzichte van de situatie dat elke provincies dat voor zichzelf doet. In de BIJ12 begroting is opgenomen waar in opdracht van de 12 provincies dat aan de orde is. De kaderbrief is hiervoor het vertrekpunt en geeft een eerste indicatie van de ontwikkelingen en de hiermee samenhangende financiële impact op 2023 en de meerjarenraming.

Het bestuur wordt gevraagd bij de vaststelling van de Begroting 2023 een definitieve afweging te maken. De begroting(en) wordt vervolgens door het IPO-bestuur vastgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering. Gedurende het begrotingsjaar kan de begroting van Bureau Den Haag en/of BIJ12 via de voorjaarsnota en de najaarsnota worden bijgesteld aan actuele ontwikkelingen. In de rekening wordt eindverantwoordelijkheid afgelegd over de uitvoering van de resultaten.

Ontwikkelingen voor de vereniging van samenwerkende provincies (IPO)

De ontwikkelingen rondom de samenwerkende provincies zijn in deze kaderbrief in twee delen weergegeven:

1. Ontwikkelingen IPO Den Haag
2. Ontwikkelingen BIJ12

Dit kunnen zowel landelijke als organisatorische ontwikkelingen zijn. Wij volgen hierbij de indeling van de begroting van IPO Den Haag en BIJ12. Per ontwikkeling geven we een inhoudelijke toelichting, wat de consequenties zijn bij het niet opnemen hiervan in de Begroting 2023 en wat de eventuele financiële effecten zijn. De kaderbrief geeft op hoofdlijnen inzicht welke financiële en organisatorische randvoorwaarden noodzakelijk geacht worden om het vereiste prestatieniveau te kunnen leveren. In deze kaderbrief wordt voorgesteld om de organisatie en het volume een resultante te laten zijn van de inhoudelijke ambities. Oftewel; inhoud en keuzes t.a.v. ambitieniveau zijn leidend.

Er zijn twee grote ontwikkelingen die doorwerken op de hele vereniging IPO en dus op zowel de begroting van BIJ12 (uitvoering en ondersteuning) als die van het IPO Den Haag (belangenbehartiging). Deze ontwikkeling hebben betrekking op:

1. De verdere uitwerking van het nieuwe regeerakkoord en de rol daarin voor de provincies ('rol in de ruimte') op de grote transities in het fysieke domein: wonen/bereikbaarheid; energie/klimaat en natuur/stikstof en landbouw (landelijk gebied) en de financieel en interbestuurlijke randvoorwaarden en de doorwerking daarvan in de begrotingen van BIJ12 en IPO Den Haag.

Bij IPO Den Haag wordt dit met name zichtbaar bij de programma's ROWW, VP, Energie en Klimaat en is naast het doel van het elk programma, voor zover zich een ontwikkeling ook vertaalt naar een intensivering ten opzichte van de meerjarenraming de financiële vertaling hiervan in beeld gebracht per beleidsopgave. Indien er geen sprake is van intensiveringen bij een programma, blijft de meerjarenraming 2023 het vertrekpunt (dat betekent als er in de tabel 0 staat er geen wijziging t.o.v. meerjarenraming 2023 is voorzien). Bij BIJ12 zijn de genoemde ontwikkelingen vooral zichtbaar in dit kader bij de doorwerking van IDA en de ondersteuning en uitvoering in het kader van het programma IPSN.

2. De aankomende Statenverkiezingen 2023 en daarmee de overgang naar een nieuw bestuur. Belangrijk daarbij is hoe en waar de inhoudelijke focus op 'de rol in de ruimte' door werkt in ook de organisatie(vormen) van de samenwerking van de provincies. We noemen dit "focus van de samenwerking", waarbij het antwoord op de vraag relevant is of de werkwijze en structuur zoals we die binnen de vereniging nu kennen dit optimaal faciliteert.

Transities in de fysieke leefomgeving: provinciale rol in de ruimte

Voor de Kamerverkiezingen van 2021 heeft de vereniging samen met de Unie van Waterschappen en de VNG de gezamenlijke boodschap "Naar een krachtig groen herstel" geformuleerd. Binnen de context van die boodschap is daarna verder gewerkt aan het specifieke provinciale gezicht. Dat is gedaan onder de noemer de provinciale "rol in de ruimte". Daarbij anticiperend op de inhoud van het regeerakkoord, wat lang op zich liet wachten. De verwachting was dat het regeerakkoord zwaar zou inzetten op opgaven in het fysieke domein op het gebied van energie en klimaat, stikstof en natuur en wonen. Opgaven die allemaal een grote claim leggen op de beperkte ruimte in Nederland. Juist het terrein van de ruimte en het fysieke domein raakt het hart van het provinciale takenpakket. Dit gekoppeld aan de ruimtelijke ordening taken van de provincie en de ervaring van provincies met de gebiedsgerichte aanpak in het fysieke domein maakt het onvermijdelijk dat de provincies cruciaal zijn om de opgaven in het fysieke domein verder te brengen de komende jaren; de provinciale 'rol in de ruimte'. De boodschap van de provincies concentreert zich op aan aantal pijlers:

1. De provincies staan voor de resultaten in het fysieke domein en zijn bereid hierop te worden aangesproken. Uiteraard onder de juiste voorwaarden en condities.
2. Het vraagt een nieuw partnerschap. De 12 provincies willen over de resultaten en voorwaarden directe ('verticale') afspraken met het kabinet. Vervolgens zullen de provincies als gebiedsregisseur de afspraken vertalen naar gebiedsgerichte ('horizontale') arrangementen met (overheids)partners. Provincies staan centraal om te zorgen voor die aanpak in hun eigen provincies. Horizontaal borgen we kracht van de verscheidenheid van de provincies.
3. Nederland staat voor een ongekende 'verbouwing' en naast een nieuw partnerschap en een integrale en gebiedsgerichte aanpak vraagt het een kennis- en leerinfrastructuur die het 'leren door te doen' in het fysieke domein ondersteunt. Ondersteuning via o.a. datagedreven aanpak en ondersteuning van landelijke adviesraden en planbureaus is noodzakelijk.

In de relatieve luwte van de kabinetsformatie is deze boodschap op hoog ambtelijk niveau met de verschillende ministeries besproken en goed geland. Met het verschijnen van het regeerakkoord is inderdaad bevestigd dat Nederland staat voor een 'grote verbouwing' de komende 10 plus jaren. De rol van de provincies t.a.v. de 3 transitie (wonen/bereikbaarheid; stikstof/natuur/landbouw; klimaat/energie) is met wisselende helderheid geduid in het akkoord en veel is opengelaten voor uitwerking. Dat biedt ruimte voor beïnvloeding en dus er is nog werk aan de winkel.

IPO Den Haag behartigt, ook in de navolgende periode, onveranderlijk de belangen van de gezamenlijke provincies en biedt een platform voor het stimuleren van innovatie en uitwisseling van kennis. De kracht van de vereniging van de provincies op de 'rol in de ruimte' wordt met name blijvend ingezet om de randvoorwaarden en condities ('verticaal') te realiseren. Zodat de provincies in de eigen provincies gebiedsgericht ('horizontaal') op hun eigen onderscheidende manier goed door kunnen pakken op de 3 grote transities. Enerzijds door te zorgen voor goede (sectorale) condities op de 3 transities afzonderlijk en tegelijk ook te zorgen voor o.a. de financiële, interbestuurlijke en andere overkoepelende condities over de 3 transities heen. Verwachting is dat in 2022 de meeste van deze condities zullen moeten zijn ingevuld dan wel uitgekristalliseerd zijn. Uitwerking en bewaking ervan zal naar verwachting de focus zijn in 2023. Dit vraagt ook om verdere versterking van de positionering van de twaalf provincies in het Haagse krachtenveld en netwerk door het daar te adresseren. Deze ambities vertalen zich ook terug bij de geformuleerde lobby doelen van het IPO Den Haag.

BIJ12 in Utrecht voert in opdracht van de gezamenlijke provincies werkzaamheden uit op het gebied van het leveren van professionele rapportages, analyses, informatie(voorzieningen), adviezen, gegevensverzamelingen en onderzoek en voert ook regelingen uit zoals voor faunaschade. Het gaat hierbij vrijwel altijd om structurele werkzaamheden die bij BIJ12 zijn en worden ondergebracht om de provinciale opgave efficiënter uit te kunnen voeren t.o.v. uitvoering door elke individuele provincie zelf. De gezamenlijke taakuitvoering staat ten dienste van de toegevoegde waarde aan de eigen beleidsdoelstellingen van de provincies. BIJ12 is ontstaan vanuit de decentralisatie van natuurtaken ongeveer 10 jaar geleden en haar takenpakket heeft zich die jaren ook veelal gefocust op dat beleidsterrein. De laatste jaren is dat ook langzaam uitgebreid naar andere domeinen. BIJ12 heeft zich steeds meer als een informatie-verwerkende organisatie verder ontwikkeld met als doel de informatiepositie van de provincies te versterken. BIJ12 kan met haar ontwikkelde positie een belangrijke rol spelen om de 'rol in de ruimte' van provincies t.a.v. de grote 3 transities in de verbouwing van Nederland waar te maken. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door verder samen te werken aan het uitbouwen van de data- en kennispositie (standaarden, monitoring, e.d.) die nodig is t.a.v. de transities in plaats van dat elke individuele provincie dat zelf doet. Soms kan het de keuze zijn dit samen te doen. Uiteraard is dat een bestuurlijke keuze. Op "Stikstof" heeft deze samenwerking de laatste jaren al vorm gekregen.

Het programma IDA heeft de afgelopen jaren cruciaal werk gedaan t.a.v. het belang van provinciale samenwerking op digitalisering en datagedreven werken. Het heeft de bewustwording vergroot en tegelijk ook concreet resultaten (o.a. op Stikstof) geboekt en daarmee een belangrijk fundament gelegd onder de mogelijke rol van BIJ12. De jaren 2023 en 2024 zullen tevens in het teken staan van borging van IDA en loopt daarmee parallel aan een – mogelijke - ontwikkeling van BIJ12 op basis van bestuurlijke keuzes. Die toekomstige ontwikkeling en keuzes erin voor het bestuur zullen worden voorgelegd aan het bestuur voor de zomer.

De verder in deze kaderbrief beschreven ontwikkelingen bij BIJ12 kunnen ook gezien worden vanuit deze context. Het betreft hier bijvoorbeeld data security, organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering. Ze leiden tot een voorlopig en indicatief bedrag dat de komende maanden verder wordt uitgewerkt, op basis van de keuzes van het bestuur t.a.v. de toekomst van BIJ12, en ter besluitvorming wordt voorgelegd en wordt verwerkt in de voorstellen voor de Begroting 2023. Meer specifieke ontwikkelingen of initiatieven zijn al deels besproken met (en besloten door) het IPO-bestuur en deels – vaak op basis van besprekingen in BAC's dan wel AAC's - vooruitlopend op nog te nemen besluiten.

Focus van de samenwerking

Het werk dat individuele provincies de komende jaren zullen leveren op de grote transities in het fysieke domein zullen vanzelfsprekend effect hebben waarop de 12 provincies kiezen samen te werken. Voor de nieuwe bestuursperiode in 2023 is de overweging dat het bestuur expliciete keuze

maakt dat de samenwerking wordt gedreven vanuit de focus van provincies de komende jaren op de transities in het fysieke domein. In het gesprek tussen GS en PS kan hierbij mogelijk ook ingegaan worden op de betekenis van de focus op de 3 grote transities, in termen van een mogelijke verschuiving van de personele inzet en middelen ten gunste van de intensivering op beleidsopgaven die samenhangen met de transities die samenhangen met rol in ruimte en daarbij ten koste van de programma's die deze samenhang niet hebben de 3 grote transities. De keuzes t.a.v. de samenwerking voor de volgende periode blijven niet beperkt tot de inhoudelijke focus maar hebben ook betrekking op de wijze waarop en in welke vorm er wordt samen gewerkt. De huidige vormen van BACs/AACs zijn gebaseerd op zogenaamde 'kerntaken' van de provincies uit "Kompas 2020" uit 2014. Daarmee is de samenwerking georganiseerd op basis van wat de provincies doen (m.a.w.: provincies werken samen op alles wat provincies doen). De samenwerking is niet primair vormgegeven vanuit de vraag op welk terrein en waarom het zinvol is om als 12 provincies samen te werken. Deze vragen kunnen nog explicieter gesteld worden:

- Samen meer invloed: belangenbehartiging
- Samen goedkoper en efficiënter: uitvoering en ondersteuning
- Samen weten we meer: kennis en data

Het is de vraag, ook gezien de onvermijdelijke focus op de grote transities de komende jaren, of de huidige uitwerking basisstructuur in BACs/AACs nog volledig ondersteunend is aan de gewenste en benodigde samenwerking en of er geen andere vormen zijn die die focus beter ondersteunen. Er is deze periode al gewerkt met andere vormen van (tijdelijke) samenwerking gebaseerd op uitgangspunten van slagkracht en wendbaarheid zonder uitgangspunten van zorgvuldige besluitvorming te ondermijnen. De kopgroepen zijn daar het voorbeeld van. Naar 2023 en de nieuwe bestuursperiode toe zullen keuzes worden voorgelegd t.a.v. de samenwerkingsvormen. Fundament onder samenwerking zijn uiteraard provinciale en soms persoonlijke waarden die aan tafel zitten en bepalen hoe provincies met elkaar samenwerken. Die zijn niet te bepalen door structuur maar structuur kan wel ondersteunend zijn aan die waarden. Naar 2023 toe en in 2023 zullen keuzes t.a.v. 'focus in de samenwerking' worden voorgelegd aan het bestuur.

Inhoudelijk beeld kaderbrief

Uit deze kaderbrief blijkt wat het indicatieve financiële volume is van IPO Den Haag en BIJ12 voor het komend begrotingsjaar. Vertrekpunt hierbij is de goedgekeurde omvang van de Meerjarenraming 2023-2025 bij IPO Den Haag en BIJ12. Vervolgens is hieraan het totaal van de voorstellen uit de Voorjaarsnota 2022 en deze kaderbrief toegevoegd. De totale indicatieve omvang van de Begroting 2023 is dan het resultante hiervan.

	2022	2023	2024	2025	2026
I. Begroting IPO Den Haag					
A. Omvang BGR 2022 incl. MJR (goedgekeurd)	35.459	33.884	34.110	34.443	34.443
1. Effect Voorjaarsnota 2022 voor 2022	0				
Doorwerking meerjarig effect VJN2022		155	110	110	110
2. Overheveling (administratief) naar BIJ12	-1.188				
Doorwerking meerjarig effect VJN2022		-1.188	-1.188	-1.188	-1.188
B. Omvang BGR 2022 en MJR incl. VJN 2022	34.271	32.851	33.032	33.365	33.365
Totaal effect Kaderbrief 2023		868	900	1.150	1.799
C. Omvang BGR 2022 en MJR incl. KB2023	34.271	33.719	33.932	34.515	35.164
II. Begroting BIJ12					
A. Omvang BGR 2022 incl. MJR (goedgekeurd)	58.875	58.478	59.501	58.440	58.440
1. Effect Voorjaarsnota 2022 voor 2022	1.160				
Doorwerking meerjarig effect VJN2022		1.199	1.199	1.199	1.199
2. Overheveling (administratief) van IPO DH	1.188				
Doorwerking meerjarig effect VJN2022		1.188	1.188	1.188	1.188
B. Omvang BGR 2022 en MJR incl. VJN 2022	61.223	60.865	61.888	60.827	60.827
Totaal effect Kaderbrief 2023		11.463	10.273	10.334	10.289
C. Omvang BGR 2022 en MJR incl. KB2023	61.223	72.328	72.161	71.161	71.116
Effect op provinciale bijdrage					
Rekeningsaldo					
IPO	-1.188	-165	-178	72	721
BIJ12	2.348	13.850	12.660	12.721	12.676
Totaal mutaties	1.160	13.685	12.482	12.793	13.397

x € 1.000

Verdere verbetering financiële sturing

Zoals bekend hebben we in 2020 de P&C-cyclus van IPO Den Haag opnieuw opgezet. In de P&C-documenten staan de opbrengsten (de beleidsopgaven) van het IPO voor de provincies centraal. Bij alle beleidsopgaven is de horizon bepaald en is - volgens de integrale kostprijsystematiek - aangegeven wat de lasten per beleidsopgave zijn.

Het personeelsbudget - dat onderdeel is van de nieuwe begrotingssystematiek - is een belangrijk sturingsbudget voor het IPO. Veel overheidsorganisaties sturen op arbeidscapaciteit en formatie als het gaat om beheersing van personele kosten. Het sturen op formatie laat voor ons management weinig ruimte om het werk flexibel te organiseren. Denk bijvoorbeeld aan het aannemen van twee personen met een lagere schaal i.p.v. één persoon in een hogere schaal, of de inzet van 2 flexibele krachten in plaats van één vaste medewerker, of snel extra inzetten voor beleidsopgave X en minder voor beleidsopgave Y.

Door te sturen op de beoogde resultaten (beleidsopgaven) in relatie tot de totale personeelsbudgetten (vast, flexibel + inhuur van derden) ontstaat meer ruimte voor een optimale inzet van personeel, meer kostenefficiëntie en meer focus op resultaat van de organisatie. Dit betekent een flexibele inzet van medewerker en meer mobiliteit.

Als IPO willen wij - zoals ook bij vele andere overheidsorganisaties - vanaf de volgende coalitieperiode (2023) overgaan van sturen op formatie naar sturen op resultaten in combinatie met personeelsbudgetten. Aanleiding voor dit nieuwe sturingsmodel zijn de noodzaak om snel te kunnen aansluiten op veranderingen en de behoefte om de steeds beperktere middelen met maximaal rendement te kunnen inzetten. De snelheid van veranderingen vraagt om een flexibele inzet van mensen en middelen (M&M). Op die manier is er ook urgentie gecreëerd.

Met de invoering van M&M gaan managers beleidsopgaven vertalen naar de benodigde mensen (vast en flex) en middelen op korte en middellange termijn. Hiermee leggen we een basis voor de omslag naar resultaatgericht werken: niet de huidige formatie en budget gebruiken per jaar als

leidraad voor de realisatie van doelstellingen, maar de doelstellingen als leidraad voor de daarbij benodigde mensen en middelen op korte en middellange termijn. Naar verwachting zal het aantal begrotingswijzigingen beperkter zijn en zal dit bijdragen aan het verhogen van de financiële voorspelbaarheid. Dit voorstel zal in aanloop naar het opstellen van de begrotingen van de volgende jaren nader worden uitgewerkt.

Verdeelpercentages

Verder zullen we in de uitwerking van de Begroting 2023 het gebruik van de verschillende verdeelpercentages van onderdelen bij BIJ12 zoveel mogelijk willen beperken. Hiermee willen we bereiken dat het toerekenen van de verenigingskosten IPO eenvoudiger wordt en dit bij de verantwoording minder administratieve last met zich meebrengt.

Deel 1. IPO Den Haag

1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen

Doel

De veelheid aan opgaven die op de provincies afkomen moet in goede banen worden geleid met het oog op de schaarse ruimte waar we zorgvuldig mee om willen gaan.

Richtsnoer voor de samenwerkende provincies is de ROWW-agenda 2020-2023. In de meerjarenraming 2023 zijn de meerjarige ambities en doelstellingen voor IPO Den Haag geformuleerd op de thema's water, wonen en ruimtelijke ordening met een focus op energietransitie en bodem.

Ontwikkeling

Het regeerakkoord zet zwaar in op drie centrale opgaven/transities die het fysieke domein erg raken:

- Wonen/bereikbaarheid
- Natuur/stikstof (landelijk gebied)
- Klimaat/energie

De positie van de provincies t.o.v. deze transitie is in het coalitieakkoord op de verschillende terreinen wisselend beschreven en uitgewerkt maar meer dan ooit aangegeven. In februari 2022 hebben we de propositie Wonen/bereikbaarheid als samenwerkende provincies vastgesteld en zal IPO Den Haag een rol spelen in de verdere uitwerking conform de focus op de 3 transitie van de afspraken omtrent het regeerakkoord met speciale aandacht voor onze propositie en onze ruimtelijke ordeningstaak.

In de begroting zijn voor ROWW zes beleidsopgaves opgenomen:

- 1.1 Ruimtelijke ontwikkeling
- 1.2 Water
- 1.3 Wonen
- 1.4 Implementatie Omgevingswet
- 1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet
- 1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumentarium.

Bij drie beleidsopgaves doen zich ontwikkelingen voor die we hierna toelichten.

1.2 Water

Via het droogteportaal kan informatie aangeleverd worden aan de LCW (Landelijke Coördinatie Waterverdeling) voor hun maandelijks droogtemonitor in de zomermaanden. Vooral voor grondwater heeft dit meerwaarde omdat hiervoor nog geen duidelijk informatievoorziening is. Voor het in beeld brengen van de actuele droogte is het droogteportaal ingericht. Hierop is de actuele (droogte) toestand te zien van het weer, het bodemvocht, het grondwater en beekafvoeren. De actuele en historische waarden en middels indices een indicatie van de mate van droogte. Momenteel zijn enkel gegevens van de zandgronden te zien, maar aan uitbreiding naar de westelijke lage gronden wordt al gewerkt. Het portaal zal dan een landsdekkend beeld laten zien van de grondwaterstanden. De kosten die gemoeid zijn met het droogteportaal zijn bestemd voor beheer en onderhoud en voor verdere ontwikkeling qua functionaliteit. De kosten worden volgens bestuurlijke afspraak verdeeld tussen IPO en UvW. Wellicht dat vanaf 2023 ook RWS financieel bij gaat dragen aan het droogteportaal, waardoor de bijdrage van het IPO verder afneemt. Bestuurlijk is al ingestemd, waarmee deze uitgave als onvermijdelijk moet worden beschouwd.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

Onvermijdelijke kosten van beheer en onderhoud zullen niet zijn gedekt en vraagt herprioritering.

1.3 Wonen

Wonen is een opgave, waaraan provincies zich verbonden hebben via het gezamenlijk kabinetsaanbod samen met VNG en UvW en tevens via de actie-agenda wonen van Aedes. In de BAC ROWW is aandacht gevraagd voor de formatieve inzet vanuit IPO, dat niet in verhouding staat tot de

omvang van de opgave qua belangenbehartiging en coördinatie. Voor 2022 is daarom de inzet versterkt met 1 fte, maar deze loopt niet door in 2023. Deze inzet en bijbehorend budget (inclusief BTW bij inhuur) willen we in 2023 continueren, omdat we dit nodig achten om de belangenbehartiging in het kader van onze propositie op Wonen/Bereikbaarheid te kunnen waarmaken. Met deze extra inzet zijn we beter in staat om voor de samenwerkende provincies om de condities te realiseren bij het Rijk om onze geambieerde rol in de ruimte waar te maken.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

Belangenbehartigingsactiviteiten en inzet ten behoeve van de samenwerkende provincies zal alleen optimaal geleverd kunnen worden mits er sprake is van voldoende personele inzet. In het gesprek tussen GS en PS kan hierbij mogelijk ook ingegaan worden op de betekenis van de focus op de 3 grote transities, in termen van een mogelijke verschuiving van de personele inzet en middelen ten gunste van de intensiveringen op beleidsopgaven die samenhangen met de transities die samenhangen met rol in ruimte en daarbij ten koste van de programma's die deze samenhang niet hebben met de 3 grote transities.

1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumentarium

In de samenwerkingsovereenkomst (SOK) is uitgesproken door de NHI-partners dat men de intentie heeft om ook het Beheer & Onderhoud (B&O) van het instrumentarium na 2021 ter hand te nemen. De kosten voor dit B&O worden in totaal geschat op € 600.000 per jaar (excl. BTW), waarvan € 100.000 ten laste van IPO zou komen. Daarnaast is door de stuurgroep NHI bepaald dat de Waterwijzer Landbouw (WWL) logischerwijs onder het B&O van NHI zou moeten vallen, enerzijds omdat het de meest gebruikte postprocessor is voor de modelberekeningen maar ook omdat bijna dezelfde partners betrokken zijn bij de WWL en dit B&O nog nergens geregeld was voor de langere termijn. Provinciale financiering van de WWL liep eerder via de ACSG. Dit zou betekenen dat de B&O-kosten naar schatting € 50.000 hoger zouden uitvallen vanaf 2023. Daarmee komt de IPO-bijdrage uit op € 131.000 (incl. btw). Verhoging is besproken in de IPO-adviesgroep Waterbeleid en die hebben als voorwaarde voor verhoging gesteld dat een duidelijke onderbouwing/planning van B&O door het NHI zal moeten worden geleverd. Daar wordt in 2022 vorm aan gegeven.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

Intentie IPO om financieel bij te dragen voor beheer en onderhoud volgens de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) wordt niet gerealiseerd.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave *	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling					
1.2 Water	35	35	35	35	35
1.3 Wonen		135	135	135	135
1.4 Implementatie Omgevingswet					
1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet					
1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumentarium		131	131	131	131
Totaal	35	301	301	301	301

* Alle beleidsopgaven hebben een relatie met Rol in de Ruimte.

x € 1.000

2. Milieu, Energie en Klimaat

Doel

De Bestuurlijke Agenda Milieu, Toezicht en Handhaving (MTH) (agenda 'Gezonde en Veilige Leefomgeving') is najaar 2019 door het IPO-bestuur vastgesteld. De bestuurlijke agenda geeft aan wat de gezamenlijke provincies deze bestuursperiode willen bereiken. Dit is uitgewerkt langs 5 programmalijnen: gezonde leefomgeving, circulaire economie en VTH, klimaat en energie/energiebesparing, omgevingsveiligheid en VTH-stelsel/Omgevingswet. Hiermee willen de provincies onderwerpen bestuurlijk proactief agenderen en meer leidend worden in de prioriteiten van het Rijk en kunnen beschikken over de juiste instrumenten, bevoegdheden en middelen.

Ontwikkeling

Naar aanleiding van het regeerakkoord is er geen directe aanleiding om de Bestuurlijke Agenda Milieu Toezicht en Handhaving te herzien of de inzet van IPO Den Haag op de benoemde beleidsopgaven te wijzigen ten opzichte van de meerjarenraming 2023.

Milieu

In de begroting zijn voor het onderdeel Milieu zes beleidsopgaves opgenomen:

- 2.1 Gezonde leefomgeving
- 2.2 Circulaire Economie
- 2.3 Klimaat en Energie
- 2.4 Omgevingsveiligheid
- 2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet
- 2.6 Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal.

Energie en klimaat

Doel

Het IPO heeft het klimaatakkoord ondertekend. De nationale klimaatopgave, en in het bijzonder de energietransitie, wordt van onderop vormgegeven via regionale strategieën zoals de Regionale Energiestrategieën (RES) en het Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP) en een gebiedsaanpak voor de veenweiden. De inzet is nu gericht op de juiste randvoorwaarden voor de uitvoering. Belangrijk is de ruimtelijke verankering van de diverse strategieën en de aanpassing van de netcapaciteit aan de doelstellingen van hernieuwbare energie in 2030.

Ontwikkelingen

Het regeerakkoord zet zwaar in op drie centrale opgaven/transities die het fysieke domein erg raken:
- Wonen/bereikbaarheid - Natuur/stikstof (landelijk gebied) - Klimaat/energie

De positie van de provincies t.o.v. deze transities is in het coalitieakkoord op de verschillende terreinen wisselend beschreven en uitgewerkt maar meer dan ooit aangegeven. In onze propositie Energie en Klimaat is een eerste beeld van de bijdrage die de provincies willen leveren aan de uitvoering van het coalitieakkoord op het gebied van Klimaat & Energie. Het huidige Klimaatakkoord is al omvangrijk, de aangescherpte ambities maakt de opgave rondom klimaat en energie nog urgenter en veelomvattender. Deze propositie is geen opsomming van alles wat er al gebeurt en dus zeker niet compleet. Het geeft vooral aan welke opgaven binnen het Klimaatakkoord prioriteit hebben voor provincies, welke rol wij kunnen vervullen en hoe wij de samenhang zien met andere transities. Als er immers één ding duidelijk is geworden de afgelopen tijd, is dat regie op de ruimte en de juiste ontwikkeling op de juiste plaats een belangrijke succesfactor. Dit alles in de context van de toegenomen urgentie in Europees verband om de energietransitie te realiseren, als gevolg van de oorlog in Oekraïne.

Er is een aantal ontwikkelingen die mogelijk tot knelpunt kunnen leiden, maar dit nu nog niet zijn. In de loop van het jaar ontstaat hierover een beter beeld. Deze potentiële knelpunten zijn hieronder nader toegelicht.

Verhoogde ambitie klimaatakkoord

Het coalitieakkoord gaat uit van een verhoogde ambitie; in plaats van 50% CO₂-reductie wil het kabinet toe naar 55-60% reductie in 2030. In het beleidsprogramma van de minister voor Klimaat (voorzien in mei 2022) zal meer duidelijk worden over wat dit betekent voor provincies. Anderzijds heeft het IPO Bestuur de propositie Klimaat en Energie in het kader van de rol in de ruimte vastgesteld. Inzet is dat dit zal leiden tot nieuwe bestuurlijke afspraken met het kabinet (zowel vanuit KenE als vanuit de gezamenlijke transitie). Deze ontwikkelingen hebben naar alle waarschijnlijkheid impact op de benodigde inzet vanuit het IPO-team Klimaat en Energie.

Nevele-arrest

De RES-regio's hebben zich gebonden aan de realisatie van 35 TWh opwek van duurzame energie opgewekt op land. Vanuit het IPO-Energieteam wordt voorzien in een zogenaamde liaison-functie die de verbinding legt tussen NP RES en de provincies. Over de inzet zijn interbestuurlijke afspraken gemaakt. Op dit moment vergt onder meer de impact van het Nevele-arrest een groot beslag op de beschikbare capaciteit ten koste van andere afgesproken taken. Het gaat dan onder meer om de provinciale inbreng in de plan-MER en de vraagstukken met betrekking tot het locatie-specifiek beoordelen, inclusief de gezamenlijke belangenbehartiging hierover. Voor 2022 is hiervoor naar verwachting een incidentele bijdrage van NP RES beschikbaar.

Afspraken REIS en CES

Provincies zijn door Rijk en netbeheerders gevraagd een regierol op zich te nemen voor het realiseren van een duurzame regionale energie-infrastructuur. Energie-infrastructuur is een harde randvoorwaarde voor economische ontwikkelingen. Het wordt steeds duidelijker dat de seinen op rood staan en investeringen maar ook programmering nodig is om enerzijds zo goed mogelijk op de toekomst voorbereid te zijn en anderzijds in de tussenliggende periode zorgvuldig om te gaan met schaarste. In de BAC E is afgesproken dat elke provincie een plan van aanpak opstelt, die vanaf Q3 in uitvoering moet komen. Dit proces vraagt vanuit het IPO Energieteam extra inzet met betrekking tot interbestuurlijke afstemming en belangenbehartiging. Ook lopen er diverse rijkstrajecten ten aanzien van energie-infrastructuur en netcapaciteit/netcongestie waaraan via het IPO-team bijdragen worden geleverd, zoals de landelijke systeemstudie, de opzet van het nationaal programma energiesysteem, interbestuurlijke afspraken rond de aanpak van integraal programmeren en het verkorten van ruimtelijke procedures.

Een soortgelijke ontwikkeling speelt ten aanzien van de zogenaamde CES-aanpak (de cluster-energiestrategieën). Provincies zijn door Rijk en industrie gevraagd een actievere rol te pakken om de voortgang van deze CES-sen te bevorderen. Nieuw daarbij is de aanpak voor de Cluster 6-bedrijven, die verspreid over het land liggen.

Structurele inzet Data en Monitoring

Het team Energie en klimaat ondersteunt de opgaven rond de energietransitie en klimaatdoelen door data gedreven monitoring van het klimaatbeleid. Dit doen we, in overeenstemming met de afspraken gemaakt in de BAC E, door: het afstemmen van basisprincipes voor de afstemming van de monitoring tussen provincies en met de medeoverheden, het hanteren van een eenduidige kerndataset en het ontwikkelen van kennis -en het delen hiervan- om met de datavoorziening goed kunnen anticiperen op beleidsvragen. Daarbij sluiten we aan bij de structuur van de landelijke Klimaatmonitor waar EZK verantwoordelijk voor is en dit wordt vooralsnog ondersteund door het programma IDA via programmalijn Data (zie ook 9.1). Dit geeft invulling aan het datagedreven werken die ook voor provincies randvoorwaardelijk is om hun rol in de ruimte goed te kunnen vervullen.

In de begroting zijn voor het onderdeel Energie en klimaat zeven beleidsopgaves opgenomen:

2.7 Coördinatie Klimaatakkoord

2.8 6000 MW op land

2.9 Regionale Energie Strategie 1.0

2.10 Monitoring RES

2.11 Industrie en bedrijventerreinen

2.12 Warmtetransitie

2.13 Energie-infrastructuur.

Bij een beleidsopgaven doen zich ontwikkelingen voor die we hierna toelichten.

2.13 Energie-infrastructuur

Er lopen diverse rijkstrajecten ten aanzien van energie-infrastructuur en netcapaciteit/netcongestie waaraan via het IPO-team bijdragen worden geleverd, zoals de landelijke systeemstudie, de opzet van het nationaal programma energiesysteem, interbestuurlijke afspraken rond de aanpak van integraal programmeren en het verkorten van ruimtelijke procedures. De benodigde IPO-inzet ten aanzien van REIS wordt (gecombineerd met de extra inzet voor CES) zal in 2022 in eerste instantie gezocht in het bestaande personeelsbudget. De totale inzet voor REIS en CES bedraagt per direct indicatief 0,8 fte extra en loopt naar verwachting in ieder geval door tot in 2023. In 2022 kunnen we dit opvangen binnen het bestaande personele budget; in 2023 hebben we deze mogelijkheden voorshands niet. Voor deze inzet in 2023 vragen we hiervoor incidenteel extra personele inzet. De overige ontwikkelingen laten zien dat er potentieel nog meer inzet gevraagd zal gaan worden in 2023, echter is dit op dit moment nog niet hard te vertalen in omvang.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

REIS en CES zijn een bestuurlijke prioriteit van de BAC E; als deze middelen niet beschikbaar komen, er kan niet worden voldaan aan de door het bestuur afgesproken inzet naar het Rijk. Mogelijk dat er nog een relatie gelegd kan worden met de gelden die het kabinet beschikbaar stelt a.d.h.v. het ROB rapport. Dit wordt nog nader uitgewerkt.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave *	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
2.1 Gezonde leefomgeving					
2.2 Circulaire Economie					
2.3 Klimaat en Energie					
2.4 Omgevingsveiligheid					
2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet					
2.6 Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal					
2.7 Coördinatie Klimaatakkoord					
2.8 6000 mw op land					
2.9 Regionale Energie Strategie 1.0					
2.10 Monitoring RES					
2.11 Industrie en bedrijventerreinen					
2.12 Warmtetransitie					
2.13 Energie-infrastructuur		100			
Totaal	0	100	0	0	0

*Alle beleidsopgaven hebben een relatie met Rol in de Ruimte.

x € 1.000

3. Vitaal platteland

Doel

In het landelijk gebied komen veel transities bij elkaar, zoals verduurzaming van de landbouw, voedselzekerheid, biodiversiteitsherstel en de klimaatopgave en stikstof. Veel van deze ontwikkelingen vallen binnen of sluiten aan bij de provinciale kerntaken. Een gebiedsgerichte aanpak is noodzakelijk om deze opgaven in samenhang tot uitvoering te brengen. Het IPO draagt bij als belangenbehartiger bij de totstandkoming van wetgevingstrajecten, beleidsvorming zoals bijvoorbeeld van het Gemeenschappelijke Landbouw Beleid en voert het IPO-regie op de gezamenlijke invulling van bestuurlijke afspraken omtrent het programma natuur.

De relatie van de beleidsopgaven van Vitaal Platteland met het Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN) is stevig, maar omwille van de aansluiting op de meerjarenraming 2023 is IPSN in het Vitaal Platteland meegenomen.

Ontwikkelingen

Het Kabinet heeft in het Regeerakkoord aangekondigd te werken aan grote transitie in het landelijk gebied. Het Regeerakkoord stelt daarvoor een transitiefonds in, bereidt in samenspraak met IPO/provincies een regieorganisatie voor en werkt het beleid nader uit in het Nationale Programma Landelijke Gebied (NPLG). Dit NPLG zal enkele structurerende uitspraken doen over de ontwikkelingen in het landelijke gebied en zal richting geven aan de afspraken die met provincies gemaakt worden over de opgaven die in gebiedsprocessen worden opgepakt. Het is daarmee ook een belangrijk programma om invulling te geven aan de provinciale rol in de ruimte.

In de begroting zijn voor Vitaal platteland negen beleidsopgaves opgenomen:

- 3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
- 3.2 Duurzame Landbouw
- 3.3 Klimaatakkoord Landbouw en landgebruik
- 3.4 Programma Natuur
- 3.5 Natuurwetgeving
- 3.6 Faunabeheer
- 3.7 Natuurbeleid
- 3.8 EU-Biodiversiteit
- 3.9 Stikstof

Bij zes beleidsopgaven doen zich ontwikkelingen voor die we hierna toelichten.

3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Vanaf 2023 zal het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in uitvoering gaan, en daarmee terug worden gelegd in de reguliere lijnorganisatie voor het GLB (regie-organisatie GLB, Stuurgroep en BO + onderliggende werkgroepen, gefinancierd door provincies en rijk met capaciteit van provincies en rijk). De werkzaamheden van IPO zullen zich dan beperken tot het volgen en regulier in beeld brengen van aandachtspunten in het gezamenlijk aansturen. Deze punten zullen worden voorgelegd aan de BACVP. Hierna zijn voorzien:

- 2025 evaluatie moment (mogelijk aanvullende financiering noodzakelijk)
- 2026/2027 start voorbereiding nieuwe periode GLB (2028-2035).

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

Veronderstelling is dat IPO minder inzet levert in 2023.

3.2 Duurzame Landbouw

Het toekomstperspectief voor de landbouw staat nadrukkelijk op de agenda. In het kader van de Rol in de Ruimte, de grote transities in het landelijke gebied, het Nationale Programma Landelijk gebied en de provinciale propositie op landelijk gebied en stikstof is het toekomstperspectief voor de landbouw een centraal thema, dat nauw aansluit op de provinciale regierol in het landelijke gebied. De BAC VP heeft om die reden in de vergadering van 3 februari uitgesproken een nadere uitwerking op dit thema noodzakelijk te achten.

In 2022 zal hiertoe de reguliere inzet in de IPO-begroting en een deel van de inzet van de IPSN-begroting (dat gekoppeld is aan landbouw) worden aangesproken. Vanaf 2023 is aanvullende capaciteit via programma VP noodzakelijk.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

Een cruciale bouwsteen in de provinciale gebiedsaanpak wordt niet ingevuld. Daardoor is het voor IPO zeer lastig om de rol op belangenbehartiging in te vullen.

3.4 Programma Natuur

De Agenda Natuurinclusief, aangekondigd als onderdeel van Programma Natuur, is in ontwikkeling. Streven is deze op de Natuurtop 17 juni op de Floriade te presenteren. Op dit moment zijn er nog geen structurele middelen beschikbaar voor het thema natuurinclusief. Consequenties voor inzet vanuit IPO voor de verdere uitrol en doorontwikkeling van de agenda ná presentatie op de Natuurtop zijn nog niet inzichtelijk. Voorstel is deze vóór de begroting van 2023 in beeld te brengen.

Provincies werken in een verticaal arrangement vanuit Programma Natuur samen met het Ministerie van LNV, Natuurmonumenten, Landschappen NL en Staatsbosbeheer aan de totstandkoming van een Agenda Natuurinclusief. Deze vloeit voort uit het ambitiedocument Nederland Natuurpositief, gepresenteerd op de Natuurtop 2019 in Groningen en is bekrachtigd en daarmee mede gekoppeld aan de stikstof aanpak via de kamerbrief Programma Natuur van april 2020.

In die totstandkoming wordt met een breed netwerk gewerkt aan horizontale arrangementen om te komen tot een natuurinclusieve samenleving waarvoor acties worden vertaald in de agenda.

Provincies staan daarbij voor de uitdaging de natuur in en buiten onze directe leefomgeving mee te laten groeien met de opgaven waar we in Nederland voor staan. Denk aan klimaatverandering.

Energietransitie. Woningnood. Afname sociale cohesie in de stad en op het platteland.

Stikstofproblematiek. Kosten van de gezondheidszorg. Voedsel produceren binnen de grenzen van het milieu. Grote vragen die raken aan onze relatie met natuur en waarvoor natuur een oplossing kan zijn. Toewerken naar een natuurinclusieve samenleving en een krachtig groen herstel vraagt om samenwerken met de natuur, binnen alle opgaven, waaronder de opgaven die op de agenda staan van de diverse BAC's.

In het proces naar de totstandkoming van een rollende agenda waarvan de 1.0 versie op de Natuurtop het licht gaat zien, werken we toe naar antwoorden op vragen hoe verweven we deze opgaven en de mensen die daaraan werken met elkaar, welke concrete doelstellingen kunnen we samen formuleren, en kunnen we deze ook vertalen naar duidelijke plannen en afspraken. Om samen stappen te zetten in de richting van een natuurinclusieve samenleving die werkt voor mens, natuur en economie. Dit is de missie van de Agenda Natuurinclusief, met als horizon 2050 en een actiegerichte agenda tot tenminste 2030.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

PM

3.6 Faunabeheer

Strategische inzet faunabeheer o.a. t.b.v. beheersbaar houden van (kosten) faunaschade is een terugkerend thema, aan de orde in o.a. thema-BAC VP over faunabeheer op 9 maart 2022, alsmede

in diverse BAC VP's afgelopen jaren (waaronder zomer 2021) en naar verwachting ook komende BAC VP's (waaronder BAC VP-tweedaagse komende zomer). Beheersbaarheid c.q. terug dringen kosten faunaschade is een langlopend thema, waar oa in wordt voorzien door verkenning naar alternatieve drempel-systematiek (eigen risico agrariër), getrokken door BIJ12 (oplevering voorzien eind 2022/begin 2023).

Er is extra urgentie op dit dossier te verwachten wanneer LNV besluit de systematiek van faunabeheer te veranderen door de jacht te sluiten op schadeveroorzakende diersoorten als haas en konijn (n.a.v. aangenomen motie Tweede Kamer). Wat de financiële consequenties hiervan zullen zijn (directe schadevergoeding door toegenomen schade en uitvoeringskosten voor schadebestrijding en populatiebeheer) is nog niet in beeld gebracht (primaire verantwoordelijkheid tot impact-analyse ligt bij LNV) maar de verwachting is dat dit in de tientallen miljoenen per jaar kan gaan lopen.

Indien blijkt dat extra inzet noodzakelijk is dan is de verwachting dat dit door provincies niet uit reguliere inzet menskracht geleverd kan worden, en dat aanvullende inzet noodzakelijk is.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

PM

3.7 Natuurbeleid

In het kader van het natuurschap staan provincies voor de uitvoering van een derde lerende evaluatie Natuurschap (LEN-3). PBL heeft hiervoor een plan van aanpak opgesteld. De uitvoering van de LEN-3 vraagt om additionele financiering. De AAC VP heeft op 9 december positief geadviseerd over het voorstel om de meerkosten voor de helft vanuit IPO mee te financieren (€ 200.000) en deze in de IPO-begroting van 2023 mee te nemen. Dit bedrag komt overeen met de additionele kosten voor de LEN 1 en LEN 2. De middelen zijn additioneel op het bedrag dat LNV beschikbaar stelt voor de LEN-3 (€ 1,5 miljoen + € 200.000 meerkosten)

Voorgesteld wordt om de meerkosten van de 3e lerende evaluatie vanuit IPO mee te financieren, en 50% van de meerkosten te dragen (maximaal € 200.000) en mee te nemen in de IPO-begroting van 2023. Het voorstel ligt op 7 april voor in de BAC VP. De BAC VP heeft in 2019 en 2016 ook ingestemd met gedeeltelijke financiering van de meerkosten. Het ministerie verzoekt het IPO om ook nu een extra bijdrage van € 200.000 te leveren.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

- De lerende evaluatie zal niet volgens plan worden uitgevoerd.
- Het Rijk verwacht van provincies dat zij meebetalen aan de meerkosten, ook gezien de provinciale rol in het natuurbeleid en vanwege belang verantwoording richting de Tweede Kamer en de Staten. Het niet meebetalen zal daarom de relatie met LNV onder druk zetten.

3.9 Stikstof (wordt Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN))

Op basis van de huidige inzichten voorzien wij op dit moment geen aanpassingen in de meerjarenraming van het budget voor de programmaorganisatie IPSN, m.u.v. een administratieve overheveling van de begroting IPO Den Haag naar BIJ12. Wel is het mogelijk dat de ontwikkeling van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (en de bijbehorende regieorganisatie) vraagt om aanvullende capaciteit en inzet van IPSN, aangezien we voorzien dat een nauwe samenwerking met dit landelijke interbestuurlijke programma noodzakelijk is.

Bij de Voorjaarsnota 2021 is besloten tot uitbreiding van de inzet vanuit BIJ12 met 8 extra functies ter ondersteuning van destijds nog IPS. Deze vaste functies werden tijdelijk in 2021 gefinancierd vanuit de begroting voor IPS(N) via de kassiersfunctie, maar aangezien vanaf 2022 IPSN integraal onderdeel is van de IPO-begroting is dit besluit via de Voorjaarsnota 2022 middels een administratieve overheveling in 2022 (€ 940.000) structureel overgeheveld van de begroting van IPSN

naar de post personeelskosten binnen BIJ12 voor de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000. Het bedrag van € 940.000 is opgebouwd uit € 690.000 (personeelslasten bij 8 fte) voor Stikstof en € 250.000 voor bedrijfsvoering. Dit verklaart de mutatie in de meerjarenraming van IPO Den Haag.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave *	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid				p.m.	p.m.
3.2 Duurzame Landbouw		150	150	150	150
3.3 Klimaatakkoord Landbouwgebruik					
3.4 Programma Natuur		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
3.5 Natuurwetgeving					
3.6 Faunabeheer		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
3.7 Natuurbeleid		200			
3.8 Natura 2000 en EU-Biodiversiteit					
3.9 Stikstof	-940	-940	-940	-940	-940
Totaal	-940	-590	-790	-790	-790

* Alle beleidsopgaven hebben een relatie met Rol in de Ruimte.

x € 1.000

4. Mobiliteit

Doel

De ambitie is gericht op een 'duurzame en zorgeloze mobiliteit'. Majeure inzet is het opvolgen van de afspraken uit het Klimaatakkoord, Nationaal Toekomst Beeld OV 2040, Nationaal Toekomstbeeld Fiets en het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. Hierbij gaat het om een 'netwerkaanpak' waarbij wordt gewerkt met akkoorden met medeoverheden en partners in de keten.

Ontwikkeling

In het kader van de focus op de 3 grote transitie is in de propositie Wonen de IPO-inzet op bereikbaarheid meegenomen. Woon- en werklocaties moeten bereikbaar zijn, klimaatbestendig, natuurinclusief en energieneutraal/ leverend zijn. Mobiliteitshubs met een breed scala aan voorzieningen en woningbouwlocaties zijn wederzijds randvoorwaardelijk. De IPO-inzet richt zich op o.a. het maken van de hiervoor benodigde afspraken met het rijk.

In de begroting zijn voor Mobiliteit zes beleidsopgaves opgenomen:

4.1 Duurzame Mobiliteit

4.2 Openbaar vervoer

4.3 Verkeersveiligheid

4.4 Fiets

4.5 KpVV

4.6 Goederenvervoer & Logistiek.

Bij één beleidsopgave wordt toegelicht waarom dit leidt tot een wijziging ten opzichte van de meerjarenraming 2023 bij Mobiliteit.

4.1 Duurzame Mobiliteit

In de begroting is geen structureel budget gereserveerd voor de monitor Regionale Mobiliteitsprogramma's. Een monitor is onontkoombaar om de output te realiseren. Samen met de partners (o.a. VNG) wordt een plan van aanpak gemaakt inclusief financiële paragraaf voor de realisatie van de monitor.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

De benodigde informatiepositie ten behoeve van bewaking voortgang is niet gewaarborgd.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
4.1 Duurzame Mobiliteit	80	120	75	75	75
4.2 Openbaar vervoer					
4.3 Verkeersveiligheid					
4.4 Fiets					
4.5 Kennisplatform Verkeer en Vervoer					
4.6 Goederenvervoer & Logistiek					
Totaal	80	120	75	75	75

x € 1.000

5. Regionale economie

Doel

De IPO-inzet voor het programma Regionale Economie is gericht op het bijdragen aan het herstel, ontwikkeling en duurzaam verdienvermogen van de regionale economie in de provincies. Dit gebeurt door belangenbehartiging, kennisdeling, innovatie, verduurzaming én netwerken. Het programma Regionale Economie is nog volop in ontwikkeling en bepalend is op welke beleidsopgaven provincies zelf zaken oppakken en in hoeverre een rol gezien wordt voor het IPO. Daarnaast volop inzet op circulaire economie, vrijetijdseconomie en ruimtelijke economie (vanaf 2022).

Ontwikkeling

De beleidsopgaven van het programma RE zijn mede gebaseerd op het IPO Herstelplan RE van september 2020 en de uitwerking daarvan in de dynamische uitvoeringsagenda in 2021. De samenwerking met Rijk, VNG, ROM's en MKB die is opgestart tijdens de coronacrisis in 2020, is uitgebreid en waar kansrijk geïntensiveerd. Het Herstelplan is inmiddels vertaald in een samenhangende stevige opgave, benoemd als "Samenhangend Investeren". Hierin hebben de successen van het Herstelplan een plek gekregen en geeft identiteit voor samenwerking met (participatie) de partners. Voor de Begroting 2023 betekent dat er enige herschikking in de opgaves plaatsvindt om de focus en inzet als opdracht van de samenwerkende provincies scherper te duiden. Dit vertaalt zich dan ook in de samenhang met de drie majeure transitie's in de aanpak van de opgaven waar de gezamenlijke provincies zich in het kader van Rol in de Ruimte aan verbonden hebben.

In de begroting zijn voor Regionale economie zeven beleidsopgaves opgenomen:

- 5.1 Stimuleren innovatief en breed MKB
- 5.2 Regionale Arbeidsmarkt, Circulair, digitalisering
- 5.3 Circulaire Economie
- 5.4 Cohesiebeleid
- 5.5 Taskforce HRE en samenwerkingsagenda
- 5.6 Vrijetijdseconomie
- 5.7 Ruimtelijke economie.

Gezien de ontwikkeling wijzigt de indeling van de beleidsopgaven als volgt:

- 5.1 Agenda Samenhangend Investeren
- 5.2 Regionale Arbeidsmarkt, Human Capital
- 5.3 Circulaire Economie
- 5.4 Europees Regionaal Beleid
- 5.5 Digitalisering Regionale Economie
- 5.6 Vrijetijdseconomie
- 5.7 Ruimtelijke economie

Bij twee beleidsopgaven wordt toegelicht waarom dit leidt tot een wijziging ten opzichte van de meerjarenraming 2023 van Regionale Economie.

5.1 Agenda Samenhangend Investeren

Deze opgave vertaalt zich in de voorziene output 2023:

- Het opstellen en uitwerken van een Samenhangend Investeringsstrategie. Dit leidt tot het verder intensiveren van de (economische) samenwerking, gericht op ontwikkelkracht en innovatie in de regio's, tussen provincies onderling én met het Rijk op onderdelen van de transitiethema's (EZK).
- De doorontwikkeling van de programmeringstafels om (boven)regionale innovatieprogramma's op te schalen en te versnellen; inclusief het projectenboek.

- Komen tot een samenwerkings- en afsprakenkader tussen Rijk, provincies, ROM's, MKB en VNG op het gebied van breed en innovatief MKB.
- Inzet van de gezamenlijke provincies en het Rijk bij het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid van EZK, wat zich ondermeer vertaalt in de KIA's 2020-2023

Voor het opstellen en de uitwerking van samenhangend investeren worden programmakosten voorzien. De gemaakte kosten zijn in 2022 op ad-hoc basis gedragen door verschillende provincies. De kernelementen en output (realisatie) van de opgave samenhangend investeren maken dat programmakosten onvermijdelijk zijn. Met de ervaring van 2022 vraagt dit om een bedrag van € 100.000 voor respectievelijk de jaren 2023 en 2024.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

Als dit niet wordt gehonoreerd is de output niet gegarandeerd en is dit afhankelijk van een ad-hoc aanpak.

5.5. Digitalisering Regionale Economie

De digitalisering van de samenleving heeft veel impact op de regionale economie en heeft in 2022 meer en meer samenhang en inzet van de gezamenlijke provincies gekregen. Provincies stimuleren de digitale transformatie maar moeten ook onwenselijke effecten van digitalisering reguleren. Binnen deze opgave wordt de volgende output voorzien, die wij op gaan nemen in de Begroting 2023:

- Bijdragen aan de versnelling van de digitale transformatie in het MKB. Hiertoe is een actieagenda opgesteld door EZK, provincies, gemeenten en MKB NL die zich richt op het beter ontsluiten van de vraagarticulatie in de regio, kennisdeling en kennisontwikkeling en beter ontsluiten van het digitaliseringsaanbod en evt. ontwikkelen van nieuw instrumentarium.
- Regie op de ruimtelijke regionale inpassing van initiatieven, zoals datacenters, en hierover afspraken maken met het Rijk. Hierbij staat een integrale afweging van belangen (wonen, natuur, stikstof, energie, water, economie) centraal.
- Monitoren van de dekking en kwaliteit van het internet en versnellen initiatieven om de connectiviteit van het platteland en kleine gemeenten te vergroten (o.a. 5G, glasvezel).

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

De intensivering kan geen doorgang vinden en de inzet op de impact van digitalisering zal zich beperken tot "signaleren" van de ontwikkelingen met impact voor provincies.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
5.1 Agenda Samenhangend Investeren		100	100		
5.2 Regionale Arbeidsmarkt/Human capital					
5.3 Circulaire Economie					
5.4 Europees regionaal beleid					
5.5 Digitalisering Regionale Economie					
5.6 Vrijetijdseconomie					
5.7 Ruimtelijke economie					
Totaal	0	100	100	0	0

x € 1.000

6. Cultuur en erfgoed

Doel

Het IPO-inzet is gebaseerd op een strategische agenda die in 2021 is geformuleerd door het vaststellen van position papers voor cultuur en erfgoed als basis voor inzet belangenbehartiging op o.a. actualisering Rijkscultuurbestel en kaders voor erfgoed.

Ontwikkeling

Naar aanleiding van het regeerakkoord zijn er geen specifieke ontwikkelingen die van invloed worden geacht op de bestaande IPO-inzet zoals die is voorzien in de meerjarenraming 2023.

In de begroting zijn voor Cultuur en erfgoed vier beleidsopgaves opgenomen:

- 6.1 Toekomstperspectief
- 6.2 Behoud erfgoed
- 6.3 Cultuureducatie
- 6.4 Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel

Binnen dit programma is er geen aanleiding om een wijziging ten opzichte van de geraamde inzet in de meerjarenraming 2023 voor te stellen.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave	Kaderbrief				
	VJN 2022	2023	2024	2025	2026
6.1 Toekomstperspectief					
6.2 Behoud erfgoed					
6.3 Cultuureducatie					
6.4 Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

7. Kwaliteit openbaar bestuur

Doel

De IPO-inzet is bij Kwaliteit van het Openbaar Bestuur gericht op het verrichten van wettelijke taken voor consultaties en wetgevingstrajecten namens de gezamenlijke provincies, inclusief deelname aan daartoe voorbereidende en agendasettende interbestuurlijke activiteiten. Ook gaat het om het versterken van de strategische kennisfunctie en het betrekken van de wetenschap bij vraagstukken in het openbaar bestuur en het middenbestuur in het bijzonder.

Daarnaast richt het IPO zich op het realiseren van de goede financiële en interbestuurlijke verhoudingen als randvoorwaarden. Het IPO is een vereniging die vitaal moet zijn. Dit vraagt om ontmoeting en inspiratie voor en door leden. Tot slot is de kwaliteit van het openbaar bestuur niet alleen op (inter)provinciale of nationale schaal van belang, maar moet deze ook gezien worden in de Europese context.

Ontwikkeling

Het regeerakkoord zet zwaar in op drie centrale opgaven/transities die het fysieke domein erg raken: - Wonen/bereikbaarheid - Natuur/stikstof (landelijk gebied) - Klimaat/energie

De positie van de provincies t.o.v. deze transitie is in het coalitieakkoord op de verschillende terreinen wisselend beschreven en uitgewerkt maar meer dan ooit aangegeven. Hiervoor is het noodzakelijk voor provincies om te beschikken over goede afspraken en condities omtrent de financiële en interbestuurlijke verhoudingen om gebiedsgericht te leveren in het kader van onze rol in de ruimte. Dit strategische traject is ook gericht op het maken van afspraken voor na 2025.

In de begroting zijn voor Kwaliteit openbaar bestuur zes beleidsopgaves opgenomen:

7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten

7.2 Lerend netwerk en uitwisseling 'best practices'

7.3 Strategische kennisfunctie

7.4 Overheidsfinanciën

7.5 Vitale vereniging

7.6 Europa

Bij twee beleidsopgaves doen zich ontwikkelingen voor die we hierna toelichten en waarbij we voorstellen ze samen te voegen tot één beleidsopgave "provinciale rol in de ruimte".

7.2 Provinciale rol in de ruimte (voorheen Lerend netwerk en uitwisseling 'best practices' en 7.3 Strategische kennisfunctie)

In 2020 koos het IPO-bestuur voor het realiseren van een meerjarig (lerend) netwerk en traject rondom de aanpak en werkwijze van de gebiedsopgaves, een unieke aanpak voor het realiseren van de maatschappelijke opgaves: gebiedsopgaves 3.0. Dit programma heeft als derde pijler Kennis & Leren onder 'Rol in de Ruimte' een stevige positie gekregen tussen de gezamenlijke provincies en in samenhang als één overheid. Hierbij staan de grote maatschappelijke opgaves centraal, waarbij gebiedsgericht en in samenhang wordt gewerkt: 'leren door te doen'. De gezamenlijke provincies voorzien in een verdere professionaliseringsslag met onderstaande projecten:

- Hieronder vallen onder andere de 'Community of Practice', een groep gebiedstrekkers uit de provincies die maandelijks samenkomen om een regionale samenwerkingsvorm omtrent een transitie te bespreken. Hierbij staat kennisuitwisseling in het gebied en met elkaar centraal. Deze formule wordt doorontwikkeld om per thema actuele vraagstukken aan de groep gebiedstrekkers voor te leggen, en daaruit ook ervaringen op te halen voor landelijke (wets)voorstellen.
- Recentelijk heeft de Denktank een sessie gehad over de gevolgen van het coalitieakkoord en de vraag of de Denktank in het nadenken daarover iets kan betekenen. Een van de onderwerpen die

ter sprake is gebracht, is de gedachte van een 'gebiedenacademie'. De onderliggende vraag is wat de 12 provincies gezamenlijk zouden kunnen (of moeten?) doen om het eigen leren systematisch te bevorderen c.q. ondersteunen.

- Tot slot is uit gebiedsopgaven 3.0 de werkgroep Gebiedsopgaven ontstaan, bestaande uit IPO, VNG, UvW, min BZK en LNV, welke een verdiepingsslag heeft gemaakt op het gebiedenhoofdstuk van de Agenda één Overheid. Onder andere de verticale- en horizontale arrangementen rondom de gebiedsgerichte samenwerking tussen de vier overheden.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave	Kaderbrief				
	VJN 2022	2023	2024	2025	2026
7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten					
7.2 Provinciale rol in de ruimte					
7.3 (vervalt)					
7.4 Financiële verhoudingen					
7.5 Vitale vereniging					
7.6 Europa					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

8. Werkgeverszaken

Doel

Werkgeverszaken richt zich op 3 opgaven te weten CAO, Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers en het doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap. In 2023 en jaren daarna is sprake van een aantal belangrijke, complexe en omvangrijke transitie's, o.a. naar een nieuw pensioenstelsel en naar een nieuwe inrichting van de arbeidsmarkt. Daarnaast zal invulling worden gegeven aan het realiseren van de Werkgeversvisie 2025.

Ontwikkeling

De krapte op de arbeidsmarkt en de hoge inflatie zullen van invloed zijn op de onderhandelingen over een nieuwe CAO.

In de begroting zijn voor Werkgeverszaken drie beleidsopgaves opgenomen:

8.1 CAO

8.2 Rechtspositie politiek ambtsdragers en integraliteit

8.3 Ontwikkelen en borgen goed publiek werkgeverschap.

De extra capaciteit benodigd in periode 2021 t/m 2023 vanwege disbalans tussen beschikbare capaciteit en werklust verbonden aan reguliere en extra taken voor beleidsveld werkgeverszaken is gerealiseerd in de meerjarenbegroting t/m 2023. In de loop van 2022, resp. 2023 wordt vastgesteld of deze extra benodigde capaciteit structureel van aard dient te zijn en dus ook voor de jaren 2024 en verder in de begroting dient te worden opgenomen.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
8.1 CAO					
8.2 Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers					
8.3 Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

9. Interprovinciale Digitale Agenda

Doel

De bestuurlijke ambitie in het programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) is om versnelling aan te brengen in de digitale transformatie van de maatschappelijke opgaven van provincies en digitalisering structureel in te bedden in de dienstverlening van provincies, zodat provincies op alle beleidsterreinen een blijvend goede informatiepositie verwerven. Samenwerking is hierbij essentieel. Niet alleen tussen provincies onderling, maar ook met medeoverheden, kennisinstituten en ketenpartners. Het programma IDA positioneert provincies stevig in de samenwerking met Rijk en medeoverheden als ‘één digitale overheid’ en geeft invulling aan de Nederlandse Digitaliseringsstrategie en de Interbestuurlijke Datastrategie. Via IDA benutten provincies ook de kansen die de Europese strategie “Europese Digital Decade” biedt.

Ontwikkeling

Het programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) loopt af aan het einde van de huidige coalitieperiode (mei 2023). Conform afspraak met het IPO-bestuur beëindigt de Bestuurlijke Kopgroep Digitalisering op dat moment haar werkzaamheden. Het programma geeft ook invulling aan het datagedreven werken die ook voor provincies randvoorwaardelijk is om hun rol in de ruimte goed te kunnen vervullen (zie ook ontwikkeling bij Energie en Klimaat). Het IPO-bestuur bepaalt dit jaar de bestuurlijke ambitie op het gebied van digitalisering vanaf 2023. Daarbij wordt bezien hoe de resultaten van IDA geborgd kunnen worden in de kernprogramma’s van IPO. De middelen voor dit programma zijn meerjarig begroot tot en met het jaar 2025. In de loop van 2022 zal de Bestuurlijke Kopgroep Digitalisering uw bestuur een voorstel voorleggen t.a.v. de lobby en belangenbehartiging op het gebied van digitalisering vanaf 2023 en de wijze waarop de resultaten van IDA blijvend worden geborgd in de kernopgaven (voor wat betreft belangenbehartiging en kennisdeling) of bij BIJ12 (voor wat betreft uitvoeringsaspecten).

In de begroting zijn voor de Interprovinciale Digitale Agenda vijf beleidsopgaves opgenomen:

- 9.1 Programmalijn Data
- 9.2 Programmalijn Dienstverlening
- 9.3 Programmalijn Bedrijfsvoering
- 9.4 Innovatie
- 9.5 Ontwikkeling digitale vaardigheden.

Bij één beleidsopgave doet zich een ontwikkeling voor die we hierna toelichten.

9.4 Innovatie

Een deel van de reeds begrote middelen voor digitalisering in de jaren 2023-2025 is door uw bestuur op 20 januari 2022 beklemd voor cofinanciering van de “Dutch Societal Innovation Hub” in het kader van het Digital Europe Programme. Als de ingediende aanvraag voor Europese cofinanciering voor deze innovatiehub wordt gehonoreerd leidt dit tot een financiële verplichting van (maximaal) € 300.000 per jaar die meerjarig vastligt. Daar staat tegenover dat we een subsidie ontvangen waarmee we geen rekening hebben gehouden in onze meerjarenraming van € 300.000 per jaar.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

De Dutch Societal Innovation Hub (DSIH) kan niet worden opgericht, en toepassing van digitale innovaties voor de maatschappelijke opgaven van provincies wordt onvoldoende gestimuleerd. Dit beperkt de benodigde innovatie voor de grote transities in de fysieke leefomgeving: energietransitie, de woningbouwopgave en de stikstofproblematiek.

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
9.1 Programmalijn Data					
9.2 Programmalijn Dienstverlening	-413				
9.3 Programmalijn Bedrijfsvoering					
9.4 Innovatie		-300	-300	-300	
9.5 Digivaardige organisatie					
Totaal	-413	-300	-300	-300	0

x € 1.000

10. Overig

In het programma Overig staan een aantal onderwerpen die niet bij de overige programma's zijn onder te brengen.

10.1 Werkbudget

10.2 Stelpost L&P-compensatie

10.3 Zeeland

10.4 Nog te verdelen apparaatslasten

10.5 Saldo voorjaarsnota/najaarsnota.

Bij twee beleidsopgaven doen zich ontwikkelingen voor die we hierna toelichten.

10.1 Werkbudget

In de meerjarenraming IPO Den Haag 2023-2025 is mede naar aanleiding van een vraag uit één van de Staten in de jaarschijf 2023 een nog in te vullen stelpost van € 0,5 miljoen verwerkt vanuit het idee dat de vereniging minder kosten heeft in een provinciaal verkiezingsjaar. De betekenis van het verkiezingsjaar voor het uitgavenniveau van de vereniging is beperkt en richt zich op o.a. lagere vergaderkosten omdat er een paar maanden minder frequent BAC's zullen zijn. De omvang van de kostendaling is zeker niet voldoende om deze stelpost in te vullen. Het verkiezingsjaar heeft niet direct betekenis voor de intensiteit waarmee we de belangen voor de samenwerkende provincies zullen blijven behartigen. Daarbij komt dat als gevolg van de wisseling van commissies en IPO-bestuur er capaciteit vanuit de vereniging nodig zal zijn om de transitie naar de nieuwe commissies en IPO-bestuur nodig zal zijn. Kortom, er is in een verkiezingsjaar ook sprake van extra kosten. Deze kaderbrief zal na bespreking in uw IPO-bestuur als gespreksnotitie worden vrijgegeven voor het gesprek tussen GS en PS en we vragen in dit kader u om ideeën aan te reiken of en op welke wijze u deze stelpost wil invullen. U kunt er ook voor kiezen om deze stelpost niet in te vullen, danwel aan te geven op welk dossier u geen belangenbehartigingsactiviteit vanuit de vereniging verwacht in 2023. We adviseren u dit niet te doen via een zogenaamde "kaasschaafmethode". Mocht u ervoor willen kiezen om toch deze stelpost in te vullen dan geven we u in overweging om dan met name te kijken naar de dossiers die niet direct betrokken zijn bij belangenbehartiging op de 3 grote transitie's in het kader van de rol in de ruimte.

10.2 Stelpost L&P-compensatie

Voor de indexatie maken we gebruik van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), zoals opgenomen in de kerngegevensstabel raming maart 2022 (CEP 2022). Op basis hiervan indexeren we in 2023 de personele budgetten met 3,6%¹ en de materiële budgetten met 2,3%². In onze meerjarenramingen hebben wij (op basis van de kerngegevens maart 2021) via een stelpost rekening gehouden met een indexatie van 1,5% voor personele budgetten en 1,4% voor materiële budgetten.

De hogere percentages resulteren ten opzichte van de reeds opgenomen stelpost in een aanzienlijk financieel effect van € 0,35 miljoen in 2023 oplopend naar € 1,4 miljoen in 2026 (zie ook specificatie in de onderstaande tabel). In de Begroting 2023 rekenen wij de indexatie exact door. Daarbij wordt opgemerkt dat door het aflopen van de huidige CAO op 31 december 2021, het op dit moment niet duidelijk is of de gevolgen van de nieuwe CAO binnen de ruimte opgevangen kan worden.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2023

Het niet honoreren van de indexering is feitelijk een bezuiniging. Dit zal op den duur leiden tot het niet kunnen realiseren van de opgaven. Provincies worden via het accres naast

¹ Kerngegevensstabel, regel "Loonvoet sector overheid"

² Kerngegevensstabel, regel "Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)"

volumeontwikkelingen van het Rijksuitgavenniveau tevens gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen.

10.4 Nog te verdelen apparaatslasten

In 2022 vindt heroriëntatie op de organisatie en positionering van Bedrijfsvoering binnen de IPO-vereniging plaats. De heroriëntatie zal gericht zijn op het verkrijgen van een geïntegreerde bedrijfsvoeringsorganisatie voor de hele vereniging. Het resultaat van deze heroriëntatie zal 2e helft 2022 bekend zijn waarna inzichtelijk zal worden wat de impact is op de Begroting 2023 van zowel BIJ12 als IPO-Den Haag. Nieuwe ontwikkelingen binnen Bedrijfsvoering zullen zoveel als mogelijk IPO-vereniging breed worden opgepakt. In de Begroting 2022 van IPO Den Haag is een budget opgenomen van € 248.000 voor ontwikkeling support (bedrijfsvoering). Dit budget wordt structureel overgeheveld van de begroting IPO Den Haag naar de begroting BIJ12 (interne organisatie).

Lasten 2022-2026

Beleidsopgave	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
10.1 Werkbudget					
10.2 Stelpost L&P-compensatie					
* Personele lasten (+ 3,6%)	p.m.	133	259	389	518
* Materiele lasten (+ 2,3%)		219	425	645	865
10.3 Compensatie Zeeland					
10.4 Nog te verdelen apparaatslasten	-248	-248	-248	-248	-248
10.5 Saldo voorjaarsnota/najaarsnota	298				
Totaal	50	104	436	786	1.135

x € 1.000

Financieel totaalbeeld IPO Den Haag

In de voorgaande hoofdstukken komen diverse ontwikkelingen aan de orde waarvan de financiële gevolgen in dit hoofdstuk op programmaniveau samengebracht worden. Een tweetal ontwikkelingen zijn als IPO-vereniging budgetneutraal omdat sprake is van verschuiving tussen IPO Den Haag en BIJ12. Daarom hebben we die ontwikkelingen in de onderstaande tabel apart weergegeven.

Beleidsopgave	VJN 2022	Kaderbrief			
		2023	2024	2025	2026
1. ROWW *	35	301	301	301	301
2. Milieu, Energie en Klimaat *	0	100	0	0	0
3. Vitaal Platteland *	0	350	150	150	150
4. Mobiliteit	80	120	75	75	75
5. Regionale Economie	0	100	100	0	0
6. Cultuur	0	0	0	0	0
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	0	0	0	0	0
8. Werkgeverszaken	0	0	0	0	0
9. Interprovinciale Digitale Agenda	-413	-300	-300	-300	0
10. Overig	298	352	684	1.034	1.383
Subtotaal	0	1.023	1.010	1.260	1.909
<u>Overheveling van IPO Den Haag naar BIJ12</u>					
3. Vitaal Platteland	-940	-940	-940	-940	-940
10. Overig	-248	-248	-248	-248	-248
Subtotaal	-1.188	-1.188	-1.188	-1.188	-1.188
Totaal	-1.188	-165	-178	72	721

* Deze programma's hebben een relatie met Rol in de Ruimte.

x € 1.000

Op basis van de bovenstaande tabel kan geconcludeerd worden dat de lasten voor IPO Den Haag ten opzichte van de meerjarenraming 2023 gaan afnemen met € 0,17 miljoen. De mutaties binnen de lasten is toegelicht bij de diverse programma's.

Indicatie volume IPO-organisatie Begroting 2023

Met deze kaderbrief wordt een indicatie gegeven van het financiële volume van de IPO-organisatie voor het komend begrotingsjaar. De indicatie is in het financieel overzicht hierna weergegeven.

- Vertrekpunt is de goedgekeurde omvang van de Meerjarenraming 2023-2025 bij de IPO Begroting 2022 (zie I.).
- Vervolgens is hieraan het (meerjarig) effect van de nu reeds bekende voorstellen uit de aankomende Voorjaarsnota 2022 toegevoegd. Dit leidt tot een gewijzigde omvang van de IPO Begroting 2022 (zie 1.). Per saldo nemen de lasten structureel met € 110.000 toe (in 2023 met € 155.000).

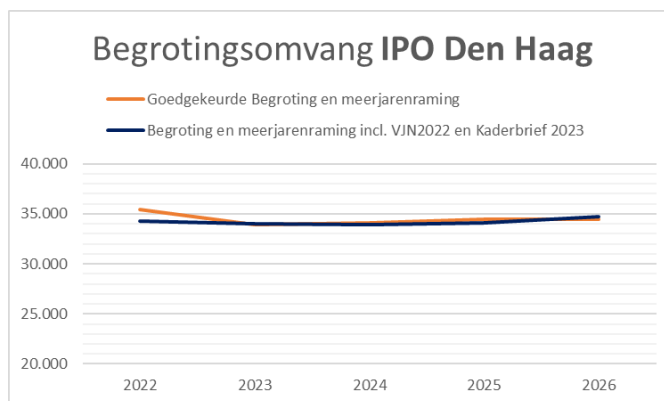
We hebben toegelicht dat twee budgetten overgeheveld worden naar de begroting van BIJ12. Dit is onder 2. weergegeven. Deze bedragen komen terug in het onderdeel BIJ12. Daarna is het totaal van de voorstellen uit de Kaderbrief 2023 weergegeven.

- Dit leidt tot een nieuwe omvang van de Begroting 2022 (€ 34,3 miljoen) en geeft een indicatie van de begrotingsomvang voor 2023 (€ 33,7 miljoen) (zie C).

De gevolgen voor de Begroting 2022 worden - voor de formele besluitvorming – in mei bij de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2022 meegenomen.

	2022	2023	2024	2025	2026
I. Begroting IPO Den Haag					
A. Omvang BGR 2022 incl. MJR (goedgekeurd)	35.459	33.884	34.110	34.443	34.443
1. Effect Voorjaarsnota 2022 voor 2022	0				
Doorwerking meerjarig effect VJN2022		155	110	110	110
2. Overheveling (administratief) naar BIJ12	-1.188				
Doorwerking meerjarig effect VJN2022		-1.188	-1.188	-1.188	-1.188
B. Omvang BGR 2022 en MJR incl. VJN 2022	34.271	32.851	33.032	33.365	33.365
Totaal effect Kaderbrief 2023		868	900	1.150	1.799
C. Omvang BGR 2022 en MJR incl. KB2023	34.271	33.719	33.932	34.515	35.164

In de Begroting 2022 (incl. meerjarenraming 2023-2025) hadden we een grafiek opgenomen waarin het verloop van de Begroting 2023 meerjarig was weergegeven. Aan die grafiek hebben wij het financieel beeld inclusief de gevolgen van de kaderbrief toegevoegd.

Verdeling bijdragen per provincie

In bijlage 1 bij deze kaderbrief is de jaarschijf 2023 vertaald in de bijdragen per provincie voor IPO Den Haag. Ter vergelijking is ook het bedrag opgenomen uit de IPO Meerjarenraming 2023-2025.

Deel 2. BIJ12

BIJ12

Het jaarplan/begroting van BIJ12 bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Expertiseteam Stikstof en Natura2000
2. Natuurinformatie en Natuurbeheer
3. Faunazaken
4. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)
5. Drugsafvaldumpingen
6. Gemeenschappelijke beheer organisatie (GBO-provincies)
7. Interne organisatie.

Tegelijkertijd met deze Kaderbrief 2023 wordt de Voorjaarsnota 2022 aangeboden. Deze laatste informeert u over de uitvoering van het jaarplan 2022. Nieuwe ontwikkelingen die al starten in 2022 leest u in de Voorjaarsnota. Voor een aantal van deze ontwikkelingen worden in de Voorjaarsnota wijzigingen voorgesteld voor de begroting 2022. Een aantal van de wijzigingen werken (al dan niet structureel) door in de begroting van 2023. Deze zijn toegelicht in de Voorjaarsnota.

Voorliggende kaderbrief bevat onderwerpen en ontwikkelingen die (pas) vanaf 2023 gaan spelen bij BIJ12 en voor zover ze op dit moment zijn te voorzien. Daarnaast worden de ontwikkelingen genoemd welke zijn gestart in 2022 en zijn genoemd in de Voorjaarsnota 2022. Voor een aantal van deze ontwikkelingen worden wijzigingen voorgesteld voor de begroting 2023. Al deze wijzigingen zijn in het voortraject afgestemd met de provincies en hebben vaak een meerjarig karakter. De wijzigingen zijn noodzakelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden die BIJ12 in opdracht van de provincies uitvoert.

Bij de onderdelen waar zich ontwikkelingen voordoen, lichten we ontwikkelingen toe. Voor zover zich geen ontwikkelingen voordoen, blijft de begroting ongewijzigd, maar vindt wel een indexering plaats en – waar sprake is van een toename van personeel – worden de personele kosten bij bedrijfsvoering (in lijn met de toename van het aantal fte's) verhoogd.

Samenvatting begrotingswijzigingen

Wijzigingen begroting 2023 e.v.

Organisatie onderdeel onderwerp	VJN 2022	KADERBRIEF			
		2023	2024	2025	2026
2. Interne organisatie					
2.3 Gevolgen CAO		147	147	147	147
2.4 Materiele lasten (+2,3%)		59	59	59	59
2.4 Personele lasten (+3,6%)		127	127	127	127
2.4 Reis en verblijfkosten		110	110	110	110
2.4 Vorming en opleiding		57	57	57	57
2.5 Toename overige personele kosten en kantoorautomatisering	150	150	150	150	150
2.6 Budgetneutrale verschuiving FZ	47	47	47	47	47
2.6 Budgetneutrale verschuiving GBO	63-	63-	63-	63-	63-
2.6 Budgetneutrale verschuiving subsidieregeling drugsafvaldumpingen	30	30	30	30	30
2.7 Inter provinciaal Programma Stikstof en Natuur van IPO	215	215	215	215	215
2.9 Digitale toegankelijkheid	125				
2.10 heroriëntatie op de organisatie en positionering van Bedrijfsvoering	248	248	248	248	248
VJN Digitaal Stelsel Omgevingswet: Landelijke Voorziening (DSO-EV)	61-	-	-	-	-
VJN Voorbereiding besluit doorontwikkeling BIJ12	150	-	-	-	-
3. Stikstof en Natura 2000					
3.1 Landelijk informatiepunt Stikstof en Natura 2000	100	100	100	100	100
3.1 Structurele overheveling begroting IPSN	725	725	725	725	725
2.4 Personele lasten (+3,6%)		62	62	62	62
2.4 Materiele lasten (+2,3%)		64	64	64	64
4. Natuurinformatie en Natuurbeheer					
2.4 Materiele lasten (+2,3%)		103	103	103	103
2.4 Personele lasten (+3,6%)		137	137	137	137
VJN Digitaal Stelsel Omgevingswet: Landelijke Voorziening (DSO-EV)	595-				
5. Faunazaken					
5.1 Open-eind-regeling afhandelen faunaschades	-	10.508	10.508	10.508	10.508
2.6 (Budgetneutrale) interne verschuiving voor BIJ12 brede helpdesk	47-	47-	47-	47-	47-
2.4 Personele lasten (+3,6%)		45	45	45	45
2.4 Materiele lasten (+2,3%)		27	27	27	27
6. Gemeenschappelijke beheer organisatie (GBO-provincies)					
6.1 Rationalisatie Applicaties		1.200			
6.2 Europese aanbestedingen (ntb)	212	163	163	163	163
6.4 Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV)		500	500	500	500
6.5 Coördinatie beheer BRO	-	60	60	60	60
6.6 Coördinatie ROR-taken		50	60	75	30
2,6 Budgetneutrale verschuiving Interne Organisatie	63	63	63	63	63
2.4 Materiele lasten (+2,3%)		85	85	85	85
2.4 Personele lasten (+3,6%)		104	104	104	104
VJN Beheer raamovereenkomst Microsoft	62	62	62	62	62
VJN Landelijk Grondwater Register (LGR)	185				
VJN Archeodepot	50	-	-	-	-
VJN Digitaal Stelsel Omgevingswet: Landelijke Voorziening (DSO-EV)	656	-	-	-	-
VJN Landelijke Database Overstromingsgegevens (LDO)	125	-	-	-	-
. AdviesCom missie Schade Grondwater (ACSG)					
2.4 Personele lasten (+3,6%)		22	22	22	22
2.4 Materiele lasten (+2,3%)		8	8	8	8
. Drugs Afval Dumpingen					
2.6 Budgetneutrale verschuiving subsidieregeling drugsafvaldumpingen	30-	30-	30-	30-	30-
Totaal effect	2.347	15.138	13.948	13.963	13.918
2.7 +3.1 IPSN: Overheveling budget 8 fte naar BIJ12	940	940	940	940	940
2.10 Verschuiving budget Bedrijfsvoering naar BIJ12	248	248	248	248	248
3.1 Dekking uit bijdragen derden	100	100	100	100	100
Reserves					
Totaal effect ten laste van provincies	1.059	13.850	12.660	12.675	12.630

X € 1.000

De nummers voor de onderwerpen in de tabel corresponderen met de hoofdstuk- en alineanummers bij de tekstuele uitleg in deze kaderbrief onderdeel BIJ12.

1. Organisatieontwikkeling

BIJ12 is in 2014 opgericht als ondersteunende uitvoeringsorganisatie voor de provincies. De organisatie is begonnen met een overwegend groen profiel met uitvoeringstaken hoofdzakelijk in het domein van Vitaal Platteland. In de 8 jaar die daarop volgden heeft BIJ12 de processen die hiervoor nodig zijn geprofessionaliseerd en de bedrijfsvoering verder ingericht zodat de uitvoering van de taken en de bestedingen rechtmatig en transparant worden uitgevoerd.

Inmiddels is deze pioniersfase grotendeels achter de rug, zijn de taken in omvang toegenomen en is er bij de provincies behoefte om meer taken bij BIJ12 te beleggen. Sinds de start heeft BIJ12 de bedrijfsvoeringsprocessen geprofessionaliseerd en heeft zich onder meer toegelegd op de ontwikkeling van de volgende processen en opgaven:

- Ontwikkeling standaarden en protocollen natuurmonitoring
- Bouw informatievoorzieningen (ICT) voor uitvoering taken
- Professionalisering van bijdragen aan rapportages (VRN) met gegevens
- Borging continuïteit van kennis (stikstof, SNL)

Voor een ordentelijke besluitvorming heeft het IPO-Bestuur in 2021 een toekomstperspectief voor BIJ12 vastgesteld. Binnen dit kader worden nieuwe taken afgewogen voorgelegd aan het bestuur.

BIJ12 voert taken uit in een omgeving die sterk in beweging is: LNV richt de Krachtige Regieorganisatie (uitvoeringsorganisatie) op, de provincies organiseren zich om de transities in het landelijk gebied te regisseren en de propositie in de Rol in de Ruimte waar te kunnen maken, het nieuwe GLB vraagt vanaf 2023 een versterkte ondersteuning van BIJ12 bij de uitvoering van de regelingen en de ontwikkelde producten in de Interprovinciale Digitale Agenda vereisen een goed beheer.

In de doorontwikkeling van BIJ12 is het noodzakelijk om binnen dit kader het gewenste profiel van BIJ12 te bespreken en vast te stellen en de organisatie hierop in te richten. De komende maanden werkt BIJ12 samen met de provincies een voorstel uit voor een versterkt profiel van BIJ12, dat in juni zal worden voorgelegd aan het bestuur.

De resultaten van dit traject zullen leiden tot voorstellen voor een aangescherpt profiel waarmee BIJ12 voldoende flexibiliteit heeft om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de toekomst waarmee de organisatie meerwaarde kan blijven leveren voor de provincies. Dit profiel zal worden vertaald in een herijking van de organisatie die nodig is om te kunnen voldoen aan de opdracht voor de provincies. De investeringen die hiervoor nodig zijn, zijn afhankelijk van de ambities en worden in de begroting 2023 opgenomen.

2. Directie en Bedrijfsvoering

2.1 Doorwerking ontwikkeling organisatie in formatie, personele kosten (en kantoorautomatisering) en kosten bedrijfsvoering

De doorwerking van de ontwikkeling van de organisatie in formatie, personele kosten, kantoorautomatisering en kosten bedrijfsvoering zal de ontwikkeling van de opgaven van BIJ12 volgen. Er wordt gerekend met een opslagpercentage van gemiddeld 25% overhead (afhankelijk van de complexiteit van de opgave van BIJ12).

2.2 Positionering bedrijfsvoering

In 2022 vindt heroriëntatie op de organisatie en positionering van Bedrijfsvoering binnen de IPO-vereniging plaats. Het resultaat van deze heroriëntatie zal 2e helft 2022 bekend zijn waarna inzichtelijk zal worden wat de impact is op de begroting 2023 van BIJ12.

2.3 Doorvertaling cao-onderhandelingen

Voor de indexatie maken we gebruik van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), zoals opgenomen in de kerngegevensstabel raming maart 2022 (CEP 2022). Op basis hiervan indexeren we in 2023 de personele budgetten met 3,6% en de materiële budgetten met 2,3%. In onze meerjarenramingen hebben wij (op basis van de kerngegevens maart 2021) rekening gehouden met een indexatie van 1,5% voor personele budgetten en 1,4% voor materiële budgetten.

De hogere percentages resulteren in een aanzienlijk financieel effect van gemiddeld €0,87 miljoen per jaar (zie ook specificatie in de onderstaande tabel). In de Begroting 2023 rekenen wij de indexatie exact door. Daarbij wordt opgemerkt dat door het aflopen van de huidige CAO op 31 december 2021, het op dit moment niet duidelijk is of de gevolgen van de nieuwe CAO binnen de ruimte opgevangen kan worden.

Beleidsopgave	VJN 2022	2023	2024	2025	2026
onderwerp					
Sleipost L&P - compensatie					
Personele lasten (+3,6%)		498	498	498	498
Materiele lasten (+2,3%)		379	379	379	379
Doorvertaling CAO					
Doorvertaling CAO		147	147	147	147
Herorientatie positionering BV					
Nog te verdelen apparaatslasten	248	248	248	248	248
Totaal effect	248	1.272	1.272	1.272	1.272

X € 1.000

2.4 Doorwerking ontwikkeling formatie in overige personele kosten

In de Voorjaarsnota 2022 is aangegeven dat binnen de BIJ12-begroting de budgetten voor Vorming en Opleiding en voor Reis- en Verblijfskosten de laatste jaren alleen zijn geïndexeerd. De bedragen zijn echter niet meegegroeid met de formatie. In de Voorjaarsnota 2022 is geen extra bedrag opgenomen omdat het benodigde budget niet kan worden ingeschat ivm Covid-19 maatregelen en onduidelijkheid over de verwachtingen van het thuiswerken na de Covid-19 maatregelen. In 2023 zal echter weer op kantoor gewerkt worden en zal gebruik worden gemaakt van de opleidingsmogelijkheden. Dit betekent extra structureel benodigd budget voor Reis- en Verblijfskosten van €110.000 en voor Vorming en Opleiding van €57.000.

2.5 Kantoorautomatisering

In de Voorjaarsnota 2022 is aangekondigd dat een structurele toename van het budget van €150.000 nodig is voor kantoorautomatisering vanwege de grote toename van het aantal vaste en tijdelijke medewerkers. Dit extra budget is nodig voor het realiseren van de ICT-werkplekken (Microsoft-omgeving), de ondersteuning vanuit de servicedesk van de leverancier en de benodigde soft- en hardware.

2.6 Budgetneutrale verschuivingen

In de Voorjaarsnota 2022 is aangekondigd dat er intern BIJ12 structurele budgetneutrale verschuivingen plaatsvinden tussen Bedrijfsvoering en GBO, Faunazaken en Subsidieregeling Drugsafvaldumpingen. Deze verschuivingen hebben doorwerking in de begroting 2023.

2.7 Interprovinciaal Programma Stikstof en Natuur (IPSN)

In de Voorjaarsnota 2022 is aangekondigd dat het budget voor de ondersteuning BIJ12 voor IPSN overgeheveld wordt van IPO-bureau naar BIJ12 (zie hiervoor Expertiseteam Stikstof en Natura 2000). Voor Bedrijfsvoering betekent dit een structurele overheveling van €215.000 naar het budget voor personele kosten.

2.8 Beheer informatieproducten Natuur

Van de in totaal 1,7 mln. die is gereserveerd voor informatieproducten Natuur en Externe Veiligheid wordt structureel €104.175 toegevoegd aan Bedrijfsvoering ten behoeve van ondersteuning beheer informatieproducten Natuur.

2.9 Beheer informatieproducten Externe Veiligheid

Voor het beheer van de informatieproducten voor Externe Veiligheid zal eind 2022 een voorstel worden voorgelegd aan het bestuur over de ontwikkeling en beheer van de voorzieningen voor Externe Veiligheid (zie hiervoor GBO-provincies, pagina 6). Voor de ondersteuning vanuit Bedrijfsvoering voor het beheer van de informatieproducten wordt gerekend met het opslagpercentage van 25%. Dit betekent dat €125.000 wordt opgenomen in de Begroting 2023.

Afhankelijk van het bestuurlijk besluit zullen de definitieve kosten worden gecorrigeerd in de Voorjaarsnota 2023.

2.10 Overheveling budget Bedrijfsvoering van IPO-bureau naar BIJ12

In 2022 vindt heroriëntatie op de organisatie en positionering van Bedrijfsvoering binnen de IPO-vereniging plaats. De heroriëntatie zal gericht zijn op het verkrijgen van een geïntegreerde bedrijfsvoering voor de hele vereniging. Het resultaat van deze heroriëntatie zal 2e helft 2022 bekend zijn waarna inzichtelijk zal worden wat de impact is op de begroting 2023 van zowel BIJ12 als IPO-Den Haag. Nieuwe ontwikkelingen binnen Bedrijfsvoering zullen zoveel als mogelijk IPO-vereniging breed worden opgepakt. IPO-Den Haag heeft een budget van €248.042 voor ontwikkeling support (bedrijfsvoering). Dit budget wordt structureel overgeheveld van de begroting IPO-Den Haag naar de begroting BIJ12 (interne organisatie).

3. Expertiseteam Stikstof en Natura2000

3.1 Interprovinciaal Programma Stikstof en Natuur (IPSN)

In de Voorjaarsnota 2022 is aangekondigd dat het budget van €725.000 voor het ondersteunen van IPSN met specialistische advisering, monitoring & data, proces- en projectbeheersing en kennisdeling vanuit het Informatiepunt Stikstof en Natura 2000 structureel wordt overgeheveld van de IPSN-begroting naar de BIJ12 begroting.

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat het bestaande budget voldoende is om de taken uit te kunnen voeren. Afhankelijk van de gesprekken met IPSN en de ontwikkelingen rondom de Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied bij LNV zal in de Voorjaarsnota 2023 een voorstel worden gedaan voor aanpassingen.

In 2023 wordt de begroting opgehoogd met €100.000 voor de financiering van het Informatiepunt. Dit wordt gedekt met middelen van LNV tot met 2024.

4. Natuurinformatie en Natuurbeheer

In het IPO-bestuur van 17 december 2021 is besloten het beheer van de informatieproducten Natuur per 1 januari 2022 bij BIJ12 onder te brengen en vanaf 2022 de jaarlijkse € 854.830 te bestemmen (zie paragraaf algemeen). Dit is verwerkt in de Voorjaarsnota 2022. Omdat het hier om een structurele verhoging van de begroting gaat, wordt het bedrag ook opgenomen in de meerjarenbegroting. Nadere uitwerking van de taken die hiermee samenhangen kan er toe leiden dat er binnen de organisatie een budget neutrale herverdeling plaats vindt. Deze zal worden uitgewerkt in de Najaarsnota en de begroting 2023.

5. Faunazaken

5.1 Aanpassing tegemoetkoming Faunaschade

De raming van de open-eind-regeling afhandelen faunaschade is in het Jaarplan 2022 en de begroting 2022 gelijk gehouden aan de raming van voorgaande jaren. De raming bestaat uit de vergoedingen die grondgebruikers krijgen op basis van het provinciale faunaschadebeleid (tegemoetkomingen faunaschade, edelherten- en ganzenregeling en dassenovereenkomsten). Ook vallen de taxatiekosten, om de hoogte van de faunaschade vast te stellen, onder deze post. De kosten zijn o.a. afhankelijk van het faunaschadebeleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de hoogte van de schade en de gewasprijs. De begroting 2023 wordt op basis van de huidige inzichten en de raming van de open-eind-regeling geactualiseerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de tegemoetkomingen van 2021. Voor vaststelling van de definitieve begroting zal het actuele beeld van het aantal aanvragen en de prijs van de droge stof prijs voor gras, die dit voorjaar bekend zijn, worden verwerkt in de definitieve cijfers. Deze cijfers worden begin mei verwacht, worden besproken in de BACVP en zullen worden verwerkt in de begroting. Voor de kaderbrief wordt het bedrag voor 2023 geschat op ongeveer 41 miljoen euro (zie onderstaande tabel). Op basis van het huidige beeld wordt voorgesteld om de raming van de tegemoetkomingen in totaal met € 10.5 miljoen naar boven bij te stellen voor 2023.

Prognose tegemoetkomingen 2022

Prognose beleidsjaar 2022 obv werkelijke kosten 2021							
Provincies	Tegemoet komingsschade	Taxatie	Leges	Leges retour	Ganzen-subsidies	Edelhart-regeling	Totaal
Groningen	1.017	67	1	25	72	-	1.132
Fryslân	11.134	599	14	216	85	-	11.616
Drenthe	674	88	37	47	9	-	761
Overijssel	2.007	163	131	111	-	-	2.190
Gelderland	4.020	599	254	176	427	60	5.184
Utrecht	2.553	216	148	121	103	-	2.899
Noord-Holland	9.951	512	174	344	174	-	10.467
Zuid-Holland	3.020	274	164	191	25	-	3.292
Zeeland	1.309	147	85	92	58	-	1.507
Noord-Brabant	537	123	5	40	8	-	632
Limburg	697	257	-	-	-	-	954
Flevoland	200	18	8	10	-	-	216
Totaal	37.119	3.063	1.020	1.373	960	60	40.850

X €1.000

5.2 Interprovinciaal Wolvenplan

Op basis van het Interprovinciaal Wolvenplan (IPO, 2019) heeft BIJ12 van de 12 provincies de opdracht gekregen om invulling te geven aan een aantal uitvoeringstaken met betrekking tot de wolf. Als gevolg van de snelle opmars van de wolf in Nederland en de maatschappelijke aandacht die daarmee gepaard gaat, besteedt BIJ12 meer capaciteit aan de wolf dan is begroot. Een toename van het aantal wolven in Nederland zorgt voor een toename in monitoring, schademeldingen en -afhandeling en communicatie (vragen en reacties vanuit publiek en media). Bij ongewijzigd beleid ten aanzien van de informatievoorziening over het voorkomen van wolven zullen de kosten hiervoor in 2023 stijgen met zo'n €62.000. Naar aanleiding van vaststelling van het geactualiseerde Wolvenplan zullen de financiële gevolgen hiervan in de begroting 2023 worden opgenomen. Een besluitvormend verzoek voor extra financiering voor 2022 wordt meegenomen bij de besluitvorming over het Interprovinciale Wolvenplan 2022. Om hieraan te kunnen voldoen wordt in de begroting 2023 een bedrag van €250.000 opgenomen in een stelpost dat wordt verdeeld tussen Faunazaken, NINB en Bedrijfsvoering. Dit bedrag wordt gecorrigeerd in de Voorjaarsnota 2023 op basis van het besluit van het bestuur over het Wolvenplan en de aanvullende taken voor BIJ12.

6. GBO provincies

6.1 Rationalisatie Applicaties

In 2021 is geconstateerd dat veel applicaties toe zijn aan herbouw, nieuwbouw, vervanging of afbouw, zoals ook onder meer in de Najaarsnota 2021 is vermeld. In 2022 nemen we een nieuw cloud based platform in gebruik, dat voldoet aan alle (security)eisen. Veel applicaties zullen op dat platform gaan draaien. Op basis van de gestelde eisen en standaarden voor dit platform zullen ook de applicaties moeten voldoen aan de eisen en standaarden. Dat noemen we rationalisatie.

Deze rationalisatie zal naar verwachting enkele jaren in beslag nemen. Er zullen waarschijnlijk ook enkele applicaties verdwijnen en vervangen worden door goedkopere oplossingen. Per applicatie zal deze rationalisatie in 2022 worden uitgewerkt. Voorafgaand aan de rationalisatie zal een verkenning met de provincies plaatsvinden, die vervolgens uitmondt in business cases per applicatie die worden voorgelegd aan het IPO-Bestuur. De totale kosten en baten zijn momenteel nog niet inzichtelijk. Vooralsnog wordt hiervoor in de begroting 2023 €1.2 mln. als stelpost opgenomen. Dit bedrag zal worden gecorrigeerd in de Voorjaarsnota 2023 op basis van de bestuurlijke besluiten over de afbouw, herbouw of nieuwbouw van de door BIJ12 beheerde applicaties.

6.2 Transitiekosten hosting en beheer applicaties

De jaarlijkse kosten voor de transitie voor hosting en beheer van de informatievoorzieningen, die door BIJ12 worden ontwikkeld en beheerd, van €162.545 worden opgenomen in de meerjarenbegroting tot 2026.

6.3 Informatieproducten Natuur en Externe Veiligheid

In het kader van de Omgevingswet ontwikkelt I&W het Register Externe Veiligheidsrisico's

(REV). Dit is een dataverzameling met informatie over milieubelastende activiteiten. Het REV wordt beheerd door I&W en vervangt het huidige Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS) dat momenteel door BIJ12 wordt beheerd.

Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de huidige Risicokaart en de financiering daarvan.

- Het RRGS wordt in 2022 uitgefaseerd waardoor het beheer vervalt. De jaarlijkse bijdrage van I&W voor het beheer van het RRGS (€325.000) vervalt per 2023.
- De wettelijke taak voor GS t.b.v. 'de productie en het beheer van een geografische kaart waarop de in de veiligheidsregio aanwezige risico's' (art. 45 Wet veiligheidsregio's) blijft bestaan. De gegevens die getoond worden op de risicokaart zullen voortaan uit het REV komen.
- In 2022 is onderzoek nodig naar de manier waarop de informatie over overige ramptypen (ISOR) verzameld wordt en op de risicokaart getoond kan worden. De huidige invoerapplicatie en database worden uitgefaseerd omdat deze niet meer voldoen aan de standaarden voor veiligheid en architectuur.
- In 2022 wordt het nieuwe Portaal Risicokaart opgeleverd en wordt besloten of de data uit het REV via een eigen viewer of via een al bestaande viewer worden getoond.

Afhankelijk van de ontwikkelingen in 2022 voor de risicokaart zullen de structurele beheerkosten duidelijk worden. Een eventuele aanpassing van de beheer- en ontwikkelkosten zullen worden opgenomen in de Voorjaarsnota 2023.

Eind 2021 besloot het bestuur over het tijdelijke beheer van de informatieproducten voor Externe Veiligheid: de Signaleringskaart, de Dataservice Kwetsbare Gebouwen en Locaties en de Populatieservice. Uiterlijk zal eind 2022 een voorstel worden voorgelegd aan het bestuur over de ontwikkeling en beheer van deze voorzieningen. Afhankelijk van dit voorstel zullen de kosten naar verwachting rond €500.000 per jaar liggen vanaf 2023. Dit bedrag wordt opgenomen in de begroting 2023 en afhankelijk van het bestuurlijke besluit zullen de definitieve kosten worden gecorrigeerd in de Voorjaarsnota 2023.

6.4 Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV)

De interprovinciale voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet ligt op dit moment in handen van het Programmteam Implementatie Omgevingswet van het IPO. Na de invoering van de Omgevingswet zullen de programmaorganisaties implementatie Omgevingswet bij zowel IPO als de provincies verdwijnen en opgaan in de lijn. Maar ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben de provincies een blijvende rol in de beheerorganisatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV), als gebruiker én als medeopdrachtgever en -financier, samen met het Rijk, de gemeenten en de waterschappen.

Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet is er daarom capaciteit nodig om de interprovinciale beheerorganisatie DSO-LV te regelen en uit te voeren. Voor een deel betreft het activiteiten die worden uitgevoerd bij het IPO. Het grootste deel van de activiteiten voor de beheerorganisatie wordt op dit moment echter voorzien bij BIJ12. Voorstellen voor het inrichten van de beheerorganisatie zullen dus zowel in de begroting van het IPO als BIJ12 landen. Voor de zomer van 2022 zal daarvoor een voorstel worden voorgelegd aan het IPO-bestuur. Een en ander conform het verzoek van de bestuurlijke kopgroep Omgevingswet (van 3 juni 2021) aan de directeur BIJ12 om een businesscase uit te werken voor het bestuur. Na besluitvorming in het bestuur zullen de financiële consequenties worden verwerkt in de begroting 2023 via de Voorjaarsnota 2023.

Op basis van de verkenning in 2022 wordt duidelijk wat in 2023 en daarna nodig is. Vooralsnog wordt €500.000 per jaar opgenomen voor coördinatie van de gebruikersinput en inhoudelijke expertise, testcoördinatie en een bijdrage leveren aan business analyses.

6.5 Coördinatie beheer BRO

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) is een centrale registratie met publieke gegevens over de Nederlandse ondergrond. Overheden leggen voor dezelfde objecten dezelfde, betrouwbare, algemene gegevens vast. Vanuit één centrale digitale plek, de landelijke voorziening, kunnen gebruikers gegevens opvragen voor informatie over bodem en ondergrond. Overheden zijn verantwoordelijk voor het toevoegen van registratieobjecten aan de BRO. Dit gebeurt in vier tranches: in elke voegen overheden (bestuursorganen) gegevens over specifieke registratieobjecten toe aan de BRO. De eerste tranche is in 2018 ingegaan. De vierde tranche eindigt op 1 juli 2022.

De verwachting is dat de BRO halverwege 2022 kan overgaan naar de beheerfase. De benodigde registratieobjecten zijn tegen die tijd opgenomen in de Basisregistratie. Voor het beheer zijn werkzaamheden nodig, die belegd kunnen worden bij een BRO-coördinator voor de provincies. Vóór de zomer wordt een besluit aan het bestuur voorgelegd met betrekking tot het opnemen van de functie van BRO-coördinator in de formatie van BIJ12. Dit besluit wordt verwerkt in de begroting 2023 of in de voorjaarsnota 2023. De begroting dient vanaf 2023 structureel te worden opgehoogd met €60.000 per jaar. Dit betekent dat een bedrag van €60.000 moet worden gereserveerd in de vorm van een stelpost.

6.6 Coördinatie ROR-taken

De EU Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) kent een cyclus van 6 jaar waarin de volgende producten moeten worden opgeleverd:

- Voorlopige Overstromingsrisicobeoordeling (VORB) in 2024;
- Overstromingsgevaar- en risicokaarten in 2025;
- Overstromingsrisicobeheerplannen (ORBP) in 2026.

Eind 2021 is het overstromingsrisicobeheerplan voor de periode 2022-2027 vastgesteld. In 2022 wordt opnieuw gestart met de volgende cyclus voor de ROR, de ROR 3.

Gedeputeerde Staten zijn wettelijk verantwoordelijk voor het produceren, actualiseren, vaststellen en publiceren van de overstromingsgevaar- en risicokaarten. Dit vraagt om coördinatie vanuit de gezamenlijke provincies, in de vorm van een coördinator. Vóór de zomer wordt aan het bestuur een besluit voorgelegd om een IPO-coördinator in te huren en de uitgaven daarvoor op te nemen op de begroting van BIJ12, gelet op het collectieve karakter daarvan. BIJ12 zal ook de coördinator werven.

Voor de gehele cyclus van 6 jaar is gemiddeld €40.833 per jaar nodig:

2022 €30.000

2023 €50.000

2024 €60.000

2025 €75.000

2026 €30.000

2027 €0

De begroting moet vanaf 2023 conform het voorgaande worden opgehoogd. Het bedrag van €50.000 dient te worden gereserveerd in de vorm van een stelpost.

Wijzigingen Begroting 2023

Bovenstaande levert het volgende beeld voor de begroting 2023 en de provinciale bijdragen

Totaaloverzicht meerjarenbegroting 2023

	2022	2023	2024	2025	2026
II. Begroting BIJ12					
A. Omvang BGR 2022 incl. MJR (goedgekeurd)	58.875	58.478	59.501	58.440	58.440
1. Effect Voorjaarsnota 2022 voor 2022	1.160				
Doorwerking meerjarig effect VJN2022		1.199	1.199	1.199	1.199
2. Overheveling (administratief) van IPO DH	1.188				
Doorwerking meerjarig effect VJN2022		1.188	1.188	1.188	1.188
B. Omvang BGR 2022 en MJR incl. VJN 2022	61.223	60.865	61.888	60.827	60.827
Totaal effect Kaderbrief 2023		11.463	10.273	10.334	10.289
C. Omvang BGR 2022 en MJR incl. KB2023	61.223	72.328	72.161	71.161	71.116

X € 1.000

Bijlage 1. Indicatie bijdrage 2023 per provincie voor IPO Den Haag

In de tabel hieronder is per programma de bijdrage per provincie (indicatief) weergegeven. Hierbij hebben we de verdeelsleutels geactualiseerd naar de uitkomst van de Septembercirculaire 2021.

Afspraken verdeelsystematiek

Het verdeelpercentage is gebaseerd op 50% op basis van een vast aandeel (1/12 deel) en 50% op basis van de netto algemene uitkering provinciefonds zoals opgenomen in de septembercirculaire t-1 zonder Decentralisatie Uitkeringen.

		10. Overig												Totaal IPO Begroting
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9. IDA	10.1	10.4	Totaal 10. Overig			
ROWW	Milieu, Energie en Klimaat	Vitaal Platteland	Mobiliteit	Regionale Economie	Cultuur	Kwaliteit Openbaar Bestuur	Werkgeverszaken		Werkbudget en L&P-compensatie	Compensatie Zeeland				

x € 1.000

Ten opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

10.4: Bij deze beleidsopgaven zijn afwijkende verdeelsleutels van toepassing.

Bijlage 2. Indicatie bijdrage 2023 per provincie voor IPO BIJ12

	Totale provinciale bijdrage		Bijdrage Interne organisatie		Gewogen bijdrage uitvoeringskosten ACSG en natuurtaken Stikstof en N2000, NINB en FZ.		Faunazaken actualisatie tegemoet-komingen/ taxatiekosten, ganzenregeling.		GBO (verdeelsleutel op basis van deelname applicatie)	
Provincies	Meerjaren-planning 2023 uit BGR 2022	Inc. Voorstellen kaderbrief 2023	Meerjaren-planning 2023 uit BGR 2022	Inc. Voorstellen kaderbrief 2023	Meerjaren-planning 2023 uit BGR 2022	Inc. Voorstellen kaderbrief 2023	Meerjaren-planning 2023 uit BGR 2022	Inc. Voorstellen kaderbrief 2023	Meerjaren-planning 2023 uit BGR 2022	Inc. Voorstellen kaderbrief 2023
Groningen	2.590	3.035	305	342	967	886	807	1.132	512	675
Fryslân	14.345	14.762	546	566	2.115	1.888	11.148	11.616	536	693
Drenthe	2.917	3.510	442	494	1.669	1.621	325	761	480	634
Overijssel	4.405	5.515	527	598	2.020	1.972	1.321	2.190	538	755
Gelderland	7.548	8.575	558	610	2.040	1.867	4.277	5.184	673	914
Utrecht	3.631	5.093	340	395	1.063	992	1.637	2.899	591	809
Noord-Holland	9.565	12.961	400	448	1.393	1.310	7.225	10.467	549	736
Zuid-Holland	3.959	5.922	428	473	1.425	1.332	1.454	3.292	652	825
Zeeland	2.532	3.248	267	313	854	819	967	1.507	443	609
Noord-Brabant	3.729	4.414	586	680	2.205	2.184	294	632	643	918
Limburg	3.052	3.717	415	497	1.486	1.527	620	954	530	739
Flevoland	1.508	1.577	212	245	605	563	267	216	424	553
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	59.780	72.328	5.025	5.659	17.842	16.961	30.342	40.850	6.571	8.858

x € 1.000